

Trung Quốc với tư cách là một “cường quốc mạng”: Hai tiếng nói của Bắc Kinh trong lĩnh vực viễn thông

Rush Doshi, Emily de la Bruyère, Nathan Picnic và John Ferguson

Tháng 3 năm 2021

Tóm tắt chung

Thông điệp thương mại và thông điệp đối ngoại của chính phủ Trung Quốc về công nghệ thông tin (CNTT) nói theo một tiếng nói. Nhưng trong nước, người dân nghe thấy một tiếng nói thứ hai khác biệt. Tiếng nói thứ nhất nhấn mạnh đến thị trường tự do, sự cởi mở, cộng tác và phụ thuộc lẫn nhau, những đề tài gợi ý rằng Huawei và các công ty Trung Quốc khác nên được đối xử như các đối tượng thuộc lĩnh vực tư nhân toàn cầu khác và được hoan nghênh tham gia mạng lưới nước ngoài. Trong khi đó, diễn ngôn chính phủ, thương mại và học thuật trong nước của Trung Quốc nhấn mạnh về *những hạn chế* của thị trường tự do và nguy cơ phụ thuộc vào công nghệ nước ngoài, và theo đó, cần phải có chính sách công nghiệp và sự kiểm soát của chính phủ để bảo vệ các công nghệ, công ty và mạng lưới. Diễn ngôn trong nước của Trung Quốc cũng chỉ ra rằng các mạng truyền thông thương mại, bao gồm hệ thống viễn thông, có thể được sử dụng để thể hiện sức mạnh và gây ảnh hưởng theo cách tấn công; rằng các tiêu chuẩn kỹ thuật quốc tế cung cấp một phương tiện để củng cố sức mạnh và ảnh hưởng đó; và trên hết, rằng kiến trúc CNTT là một lĩnh vực cạnh tranh có người thắng kẻ thua.

Việc thông điệp doanh nghiệp và thông điệp đối ngoại của chính phủ Trung Quốc có thể không trung thực không phải là một kết luận thực sự mới mẻ. Tuy nhiên, sự khác biệt cốt lõi giữa thông điệp đó và cuộc thảo luận trong nước của Trung Quốc về CNTT phần lớn vẫn chưa được ghi nhận - bất chấp sự phát triển và ảnh hưởng ngày càng tăng của Trung Quốc đối với cơ sở hạ tầng, công nghệ và chuẩn mực CNTT quốc tế. Báo cáo này nhằm lấp đầy khoảng trống đó, ghi nhận sự mâu thuẫn giữa các cuộc thảo luận bên ngoài và trong nước của Trung Quốc về viễn thông, cũng như CNTT nói chung. Báo cáo cũng phân tích các diễn ngôn trong nước để cung cấp thông tin chuyên sâu về ý định, tham vọng và chiến lược của Bắc Kinh. Báo cáo này sẽ đặt ra những câu hỏi về thông điệp thương mại và thông điệp của chính phủ Trung Quốc, cũng như những điều mà thông điệp đó có thể che giấu.

Báo cáo này được thúc đẩy bởi ảnh hưởng ngày càng tăng của Trung Quốc trong lĩnh vực viễn thông và những tranh cãi ngày càng tăng đi kèm với ảnh hưởng đó. Tuy nhiên, các nguồn lực, tham vọng và khuôn khổ chiến lược về viễn thông của Trung Quốc đan xen với các nguồn lực, tham vọng và khuôn khổ chiến lược bao quanh CNTT nói chung. Vì lý do đó, báo cáo này xem xét các cuộc thảo luận của chính phủ, cuộc thảo luận thương mại và học thuật Trung Quốc về cả CNTT nói chung và viễn thông nói riêng. Báo cáo này cũng bối cảnh hóa phân tích về chương trình trở thành “cường quốc mạng”, còn dịch là “cường quốc mạng lưới” của Bắc Kinh, kế hoạch chi tiết cho tham vọng của Trung Quốc nhằm vượt qua những công ty hàng đầu trong công nghiệp truyền thông và định hình kiến trúc của cuộc cách mạng kỹ thuật số.

Một bối cảnh công nghệ mới đang hình thành. Trung Quốc đang nỗ lực để định hình bối cảnh đó. Hơn bao giờ hết, tham vọng của Trung Quốc cần phải được ghi nhận.

Giới thiệu

Vào năm 2020, công ty viễn thông Trung Quốc Huawei đã liên hệ với một tờ báo định kỳ nổi tiếng ở phương Tây với yêu cầu: Liệu họ có đăng một loạt 10 bài báo ủng hộ Huawei khi công ty này đang phải vật lộn với áp lực từ phương Tây?¹ Huawei đã đề xuất một loạt đề tài cho các bài báo đó, bao gồm hoạt động được cho là tôn trọng quyền sở hữu trí tuệ của công ty này; lợi ích mà trợ cấp chính phủ của họ đã mang lại cho thế giới; vai trò của họ như một nhân tố có trách nhiệm với niềm tin vào cạnh tranh thị trường; và vị thế của họ như một công ty do nhân viên làm chủ, độc lập khỏi ảnh hưởng của chính phủ Trung Quốc. Huawei đề nghị cho phỏng vấn các nhà khoa học và nhân viên của họ. Họ cũng đề xuất tham vấn với một số tiếng nói không phải từ Huawei. Huawei đã yêu cầu xem lại lần cuối các tài liệu trước khi công bố.

Nỗ lực nhằm định hình báo cáo công khai không phải là điều hiếm gặp ở các công ty lớn, tại Trung Quốc cũng như các nơi khác. Tuy nhiên, Huawei là trường hợp đặc biệt. Họ nổi bật vì hợp nhất với một nỗ lực lớn hơn của chính phủ Trung Quốc nhằm ảnh hưởng đến diễn ngôn toàn cầu về viễn thông và mạng thông tin. Và thông điệp này - từ phía công ty và chính phủ - hoàn toàn trái ngược với diễn ngôn thương mại, học thuật và chính phủ trong nước của Trung Quốc.

Thông điệp thương mại và thông điệp đối ngoại của chính phủ Trung Quốc về công nghệ thông tin (CNTT) nói theo một tiếng nói. Thông điệp trong nước cho thấy một tiếng nói thứ hai hoàn toàn khác biệt. Giống như các bài báo được Huawei đề xuất, tiếng nói thứ nhất nhấn mạnh đến thị trường tự do, sự cởi mở, cộng tác và phụ thuộc lẫn nhau, những đề tài gợi ý rằng Huawei và các công ty Trung Quốc khác nên được đối xử như các đối tượng thuộc lĩnh vực tư nhân toàn cầu khác và nên được bao gồm trong các mạng lưới nước ngoài. Trong khi đó, diễn ngôn trong nước của Trung Quốc nhấn mạnh *những hạn chế* của thị trường tự do, và theo đó, cần phải có chính sách công nghiệp và sự kiểm soát của chính phủ để bảo vệ các công nghệ, công ty và mạng lưới; nguy cơ phụ thuộc vào công nghệ nước ngoài; giá trị cạnh tranh của việc thiết lập các tiêu chuẩn quốc tế; và căn bản nhất là không tránh được kết quả cạnh tranh có người thắng kẻ thua trong CNTT.

Việc thông điệp doanh nghiệp và thông điệp đối ngoại của chính phủ Trung Quốc có thể không trung thực không phải là một kết luận thực sự mới mẻ. Tuy nhiên, sự khác biệt cốt lõi giữa thông điệp đó và cuộc thảo luận trong nước về CNTT phần lớn vẫn chưa được ghi nhận - bất chấp sự phát triển và ảnh hưởng ngày càng tăng của Trung Quốc đối với cơ sở hạ tầng, công nghệ và chuẩn mực CNTT quốc tế. Báo cáo này nhằm lấp đầy khoảng trống đó, ghi nhận sự mâu thuẫn giữa các cuộc thảo luận bên ngoài và trong nước của Trung Quốc về viễn thông, cũng như CNTT nói chung. Báo cáo cũng phân tích các diễn ngôn trong nước để cung cấp thông tin chuyên sâu về ý định, tham vọng và chiến lược của Bắc Kinh. Báo cáo này sẽ đặt ra những câu hỏi về thông điệp thương mại và thông điệp của chính phủ Trung Quốc, cũng như những điều mà thông điệp đó có thể che giấu.

Báo cáo này đặc biệt được thúc đẩy bởi ảnh hưởng ngày càng tăng của Trung Quốc trong lĩnh vực viễn thông và những tranh cãi ngày càng tăng đi kèm với ảnh hưởng đó. Tuy nhiên, các nguồn lực, tham vọng và khuôn khổ chiến lược về viễn thông của Trung Quốc đan xen với các nguồn lực, tham vọng và khuôn khổ chiến lược bao quanh CNTT nói chung. Vì lý do đó, báo cáo này xem xét các cuộc thảo luận của chính phủ, cuộc thảo luận thương mại và học thuật Trung Quốc về cả CNTT nói chung và viễn thông nói riêng. Báo cáo này cũng bối cảnh hóa phân tích về chương trình trở thành “cường quốc mạng” của Bắc Kinh,² kế hoạch chi tiết cho tham vọng của Trung Quốc nhằm vượt qua những nhà lãnh đạo công nghiệp truyền thống và định hình kiến trúc của cuộc cách mạng kỹ thuật số. Báo cáo đưa ra một số kết luận chính:

1. **Trong khi Trung Quốc liên tục thảo luận về tham vọng “cường quốc mạng” trong nước, những tham vọng đó hiếm khi được thừa nhận trong thông điệp đối ngoại.** Cụm từ “cường quốc mạng” là một khái niệm chính dẫn dắt chiến lược của Trung Quốc trong lĩnh vực viễn thông cũng như CNTT nói chung. Cụm từ này xuất hiện trong tiêu đề của hầu hết các bài phát biểu quan trọng của Chủ tịch Tập Cận Bình về chiến lược mạng và viễn thông của Trung Quốc hướng đến người dân trong nước từ năm 2014. Nhưng cụm từ này hiếm khi thấy trong thông điệp nhắm đến người nước ngoài, chỉ xuất hiện một lần trong sáu năm phát biểu của người phát ngôn Bộ Ngoại giao. Điều này cho thấy Bắc Kinh cố ý pha loãng các cuộc thảo luận về tham vọng của mình để tránh gây quan ngại cho người nước ngoài.
2. **Ngay cả khi chính phủ Trung Quốc khuyến khích người nước ngoài mua các sản phẩm của Huawei, các nhà lãnh đạo cũng cảnh báo người dân trong nước về những nguy cơ bắt nguồn từ việc phụ thuộc vào công nghệ nước ngoài.** Nhiều năm trước khi xảy ra chiến tranh thương mại và những hạn chế của chính quyền Trump đối với Huawei, ông Tập đã lập luận rằng “việc người khác kiểm soát công nghệ cốt lõi là mối nguy hiểm lớn nhất của chúng ta” và việc cho phép người nước ngoài kiểm soát công nghệ cốt lõi “giống như xây nhà trên nền móng của người khác”.³ Ông tuyên bố rằng “Trung Quốc phải có công nghệ của riêng mình, và phải có công nghệ mạnh”.⁴
3. **Chính phủ Trung Quốc khuyến khích những người nước ngoài còn hoài nghi về Huawei hãy tuân theo nguyên tắc thị trường. Đồng thời, chính phủ lại cảnh báo người dân trong nước rằng việc phát triển mạng CNTT đòi hỏi phải có chính sách công nghiệp và không thể phó thác cho các động lực thị trường.** Ông Tập đã tuyên bố rõ ràng rằng “hoạt động trao đổi trên thị trường không thể mang lại cho chúng ta những công nghệ cốt lõi và tiền không thể mua được công nghệ cốt lõi”.⁵
4. **Bắc Kinh gọi những quan ngại về an ninh của nước ngoài đối với Huawei là “[những] cái cớ khập khiễng” và “chính trị” thuần túy.⁶ Đồng thời, Trung Quốc lại bày tỏ mối quan ngại tương tự trong nước về việc kết hợp công nghệ nước ngoài vào mạng lưới của mình.** An ninh là điều tối quan trọng đối với ông Tập, ông đã nhiều lần tuyên bố rằng “không có an ninh mạng, sẽ không có an ninh quốc gia”.⁷ Theo đó, ông lập luận về việc chỉ tiếp nhận công nghệ nước ngoài “có thể kiểm soát được” - trong khi các nhà lãnh đạo tại Bộ Công nghiệp và Công nghệ Thông tin (MIIT) nhấn mạnh rằng các mạng công nghệ nước ngoài có xu hướng “không thể kiểm soát được”.⁸ Do đó, Trung Quốc phải xây dựng các mạng lưới của riêng mình vừa “độc lập vừa có thể kiểm soát được”.⁹

5. **Các nguồn tin thương mại và học thuật của Trung Quốc gợi ý rằng những quan ngại về an ninh của cộng đồng quốc tế đối với viễn thông Trung Quốc có thể không sai lầm, và Bắc Kinh có thể coi viễn thông và các mạng thương mại khác là phương tiện để thể hiện sức mạnh tấn công trên toàn cầu.** Ông Tập cho rằng CNTT là một phần quan trọng trong chiến lược hợp nhất quân-dân sự của Trung Quốc: Vào năm 2018, ông nói rằng “hợp nhất quân-dân sự trong an ninh mạng và thông tin hóa là lĩnh vực then chốt và là lĩnh vực tiên phong cho quá trình hợp nhất quân-dân sự”.¹⁰ Ở cấp dưới, Qin An, Giám đốc Viện Chiến lược Không gian mạng Trung Quốc, đã lập luận vào năm 2016 rằng “do tính chất độc quyền cao của các hệ thống công nghệ thông tin, khó có khả năng có hai hệ thống khác nhau dùng cho quân sự và dân sự ... [Trung Quốc] đặc biệt cần phải tích hợp các nguồn lực quân sự và dân sự thông qua một hệ thống hợp nhất quân-dân sự”.¹¹

6. **Khi thảo luận về việc thiết lập tiêu chuẩn với người nước ngoài, chính phủ Trung Quốc nhấn mạnh sự hợp tác đôi bên cùng có lợi. Tuy nhiên, cuộc thảo luận trong nước nhấn mạnh giá trị cạnh tranh của các tiêu chuẩn trong việc thiết lập sự thống trị về công nghệ và cùng với đó là sự cần thiết phải xây dựng “quyền lực diễn ngôn” trong quá trình phát triển CNTT toàn cầu.** Ông Tập cho rằng trong lĩnh vực an ninh mạng và viễn thông, “trò chơi của các cường quốc không chỉ là trò chơi của công nghệ mà còn là trò chơi của ý tưởng và quyền lực diễn ngôn”, ám chỉ việc quản trị và các tiêu chuẩn internet.¹² Các nguồn tin khác dựa trên ngôn ngữ của ông Tập, ghi nhận rằng Trung Quốc nỗ lực thiết lập các tiêu chuẩn về 5G - và CNTT nói chung - để vượt qua phương Tây, và điều này sẽ mang lại lợi thế về kinh tế và quân sự. Tóm lại, ai “thiết lập tiêu chuẩn sẽ giành được cả thế giới”.¹³

Báo cáo này bắt đầu với tổng quan về khuôn khổ chiến lược chứa đựng tham vọng viễn thông của Bắc Kinh - khái niệm “cường quốc mạng”, lần đầu tiên được ông Tập nhắc đến vào năm 2014, bao hàm những tham vọng sâu rộng nhằm nắm bắt cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Dựa trên khuôn khổ này, các phần tiếp theo khám phá các yếu tố cụ thể trong diễn ngôn của Bắc Kinh về viễn thông và CNTT cũng như sự tương phản giữa thông điệp đối ngoại và đối nội. Phần đầu tiên tập trung vào một yếu tố mang tính tương đối phòng thủ: Nguy cơ phụ thuộc vào “công nghệ cốt lõi” của nước ngoài và sự cần thiết phải có chính sách công nghiệp, thay vì dựa vào các động lực thị trường, để giải quyết nguy cơ đó. Phần tiếp theo chuyển sang cuộc thảo luận của Trung Quốc về an ninh mạng và mạng lưới: Một mặt, Bắc Kinh gạt bỏ những quan ngại về an ninh của nước ngoài đối với các hệ thống và công nghệ của Trung Quốc; mặt khác, Bắc Kinh tập trung vào an ninh mạng và mạng lưới cũng như vai trò của các yếu tố đầu vào trong nước; rõ ràng hơn, các gợi ý rằng trên thực tế Bắc Kinh coi các mạng thông tin thương mại quốc tế là phương tiện để thông qua đó thể hiện sức mạnh tấn công. Phần cuối cùng khám phá tham vọng thiết lập tiêu chuẩn của Trung Quốc và nỗ lực tương ứng nhằm đạt được quyền lực về cơ cấu.

Lưu ý về phương pháp luận

Khi đánh giá diễn ngôn đối ngoại, báo cáo chủ yếu dựa vào các tuyên bố ngoại giao chính thức và phát biểu của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc. Những diễn ngôn này được chủ định hướng đến người nước ngoài.

Đối với cuộc thảo luận đối nội, báo cáo chuyển sang nhiều nguồn khác nhau bao gồm các bài phát biểu và bài báo của ông Tập và các nhân vật cấp cao khác trong chính phủ Trung Quốc hướng đến người dân trong nước, cũng như hàng chục tạp chí có thẩm quyền liên quan đến các thành phần của đảng-nhà nước từ MIIT đến Quân đội Giải phóng Nhân dân (PLA).

Các nguồn không thể được quy về đích thân ông Tập phải được coi là ít có thẩm quyền hơn, và do đó cung cấp ít giá trị giải thích hơn so với những nguồn có sự phê chuẩn của ông. Ngay cả trong hệ thống chính quyền tập trung của Trung Quốc, các quan chức cấp cao có khả năng thể hiện nhiều quan điểm khác nhau; ngay cả trong cộng đồng học thuật cấp cao được kiểm soát tương đối của Trung Quốc (ví dụ như Học viện Khoa học Trung Quốc), các chuyên gia có thể sẽ có các yếu tố khác nhau trong phân tích của họ so với lãnh đạo chính phủ. Bất chấp những hạn chế này, các tác giả của báo cáo này coi các nguồn không chính thức hoặc ít chính thức như vậy là rất quan trọng để hiểu rõ các khuôn khổ và tham vọng cạnh tranh của Trung Quốc. Đích thân ông Tập ít có khả năng nói chi tiết về một công nghệ hoặc ứng dụng công nghệ cụ thể. Các quan chức tại MIIT hoặc Bộ Khoa học và Công nghệ có thể nói về điều này. Các quan chức chính phủ cấp cao, vốn thường bị giám sát chặt chẽ khi phát biểu, cũng không có khả năng thảo luận về các đề tài nhạy cảm (ví dụ: ứng dụng quân sự của 5G), nhưng các nguồn tin thương mại và học thuật độc lập hơn có thể thảo luận về điều này. Và các tuyên bố của chính phủ có xu hướng phản ánh chính sách khi chính sách đã được hình thành; các cuộc thảo luận học thuật và thương mại có thể cung cấp thông tin chuyên sâu về quá trình phát triển và các xu hướng mới nổi trong tư tưởng liên quan.

Báo cáo này cố gắng làm điều bất khả này bằng cách kiểm tra tính thẩm quyền của tất cả các nguồn được sử dụng, cung cấp bối cảnh trong quá trình thực hiện. Tính thẩm quyền của các nguồn tin được đánh giá dựa trên tác giả, nhà xuất bản và mức độ mà các lập luận phản ánh các dòng tư tưởng khác trong diễn ngôn chiến lược của Trung Quốc. Phương pháp luận này không giả định rằng bất kỳ nguồn đơn lẻ nào cũng có giá trị giải thích hoàn hảo. Thay vào đó, mục tiêu là trình bày một kho suru tâm các nguồn tin thăng thấn, tương đối toàn diện, phản ánh diễn ngôn trong nước cấp chiến lược của Trung Quốc về viễn thông và CNTT.

Tham vọng: Trung Quốc với tư cách là một “cường quốc mạng”

“Xây dựng Trung Quốc thành một “cường quốc mạng” là một dự án chiến lược dài hạn, phức tạp và có hệ thống, liên quan đến tất cả các khía cạnh của nền kinh tế và xã hội.”

—Chen Zhaoxiong, thứ trưởng Bộ Công nghiệp và Công nghệ Thông tin, 2017¹⁴

Ông Tập đưa ra khái niệm “cường quốc mạng” (网络强国), còn dịch là “cường quốc mạng lưới”,¹⁵ vào tháng 2 năm 2014, vào buổi ra mắt cơ quan cấp cao nhất của Đảng Cộng sản Trung Quốc đảm nhiệm các vấn đề về internet: Nhóm Nhỏ Lãnh đạo Trung ương về An ninh mạng và thông tin hóa.¹⁶ Sau đó, ông Tập đã xác định việc trở thành một “cường quốc mạng” như nền tảng của chính sách internet của Trung Quốc, một bước quan trọng để đạt được các mục tiêu trăm năm của đảng - những cột mốc quan trọng mà đảng hy vọng đạt được sau một trăm năm kể từ ngày thành lập (2021) và chiến thắng trong cuộc Nội chiến Trung Quốc (2049).¹⁷ Từ đó, khái niệm “cường quốc mạng” trở nên phổ biến trong diễn ngôn chính thức của Trung Quốc. Khái niệm này nổi lên như một khuôn khổ chính cho chiến lược của Trung Quốc trong lĩnh vực viễn thông và CNTT nói chung; cụm từ “cường quốc mạng” xuất hiện trong tiêu đề của hầu hết mọi bài phát biểu chính của ông Tập về chiến lược mạng và viễn thông của Trung Quốc hướng đến người dân trong nước kể từ năm 2014.

Tuy nhiên, cụm từ này hiếm khi xuất hiện trong thông điệp hướng đến người nước ngoài. Nó chỉ xuất hiện một lần trong sáu năm phát biểu của người phát ngôn Bộ Ngoại giao.¹⁸ Những đề cập thừa thớt đến “cường quốc mạng” trong thông điệp đối ngoại cho thấy Bắc Kinh đang cố ý giảm thiểu mức độ tham vọng của mình khi giao tiếp với người nước ngoài. Sự thận trọng như vậy không phải là không có cơ sở: Dựa trên các bài phát biểu của ông Tập và tuyên bố của các quan chức liên quan, phân này nhận thấy khái niệm “cường quốc mạng” gợi ý về đúng kiểu tham vọng cạnh tranh sâu rộng, có khả năng gây quan ngại cho nước ngoài.¹⁹

Ông Tập nói rõ ràng rằng chương trình của ông là chương trình toàn cầu: Một cường quốc mạng có ảnh hưởng toàn cầu. Tại Hội nghị Internet Thế giới năm 2015, ông tuyên bố rằng “Trung Quốc sẽ tích cực triển khai chiến lược đưa Trung Quốc trở thành một cường quốc mạng” bao gồm thông qua việc xây dựng “một cộng đồng có chung vận mệnh trong không gian mạng”, cơ sở hạ tầng internet toàn cầu và các chuẩn mực quản trị internet phù hợp.²⁰ Tương tự, một bài báo năm 2017 trên tạp chí đảng hàng đầu, Qiushi, của các quan chức tại Cục Quản lý Không gian mạng Trung Quốc (CAC)²¹ mô tả việc tăng cường ảnh hưởng của Trung Quốc đối với quản trị internet toàn cầu như một mục tiêu chính trong việc phát triển vị thế cường quốc mạng.²²

Tầm nhìn về cường quốc mạng toàn cầu này dựa trên định hướng cạnh tranh. Ông Tập coi cuộc cách mạng thông tin là cơ hội để bù đắp cho những bất lợi tương đối của Trung Quốc trong các cuộc cách mạng công nghiệp trước đây. Ông gợi ý rằng khái niệm cường quốc mạng là lộ trình để thực hiện điều đó. Trong một bài phát biểu năm 2016, ông Tập đã giải thích sự cấp thiết phải trở thành một cường quốc mạng trong bối cảnh Trung Quốc bị hạ nhục trong cuộc Chiến tranh nha phiến và sự thất bại của đất nước trong quá trình công nghiệp hóa vào thế kỷ 20.²³ Ông lưu ý rằng Trung Quốc đã bỏ lỡ cuộc Cách mạng công nghiệp, nhưng sẽ nắm bắt cuộc cách mạng thông tin. Trong cuộc cạnh tranh trên không gian mạng này, theo ông Tập, “kẻ chiến thắng sẽ vui mừng và kẻ thua cuộc sẽ sụp đổ”.²⁴

Các quan chức Trung Quốc đã phản ánh lại khuôn khổ đó. Ví dụ, thứ trưởng Bộ MIIT Chen Zhaoxiong đã lập luận trong một bài báo năm 2019 được đăng trên Tạp chí Hợp nhất quân-dân sự trên không gian mạng rằng hiện tại là thời điểm có tầm quan trọng lịch sử, sẵn sàng định hình sự cân bằng quyền lực trong chính trị và kinh tế toàn cầu - và do đó là thời điểm mà Trung Quốc có cơ hội nắm bắt sức mạnh mới. Ông viết: “Giai đoạn hiện tại và tương lai là một trong những cơ hội chiến lược quan trọng để Trung Quốc chuyển từ một quốc gia sản xuất lớn và quốc gia mạng lớn thành một cường quốc sản xuất và cường quốc mạng”.²⁵ Ông đưa ra bối cảnh chiến lược lớn hơn: “Trong suốt lịch sử văn minh thế giới, mọi cuộc cách mạng công nghệ và thay đổi công nghiệp đều mang lại những tác động và ảnh hưởng khôn lường đến xã hội loài người, gây ra sự điều chỉnh sâu sắc cấu trúc kinh tế và chính trị thế giới”. Trong những thời điểm thay đổi đó, bất cứ ai có thể “nắm bắt xu thế lịch sử” và “thực hiện động thái đầu tiên” đều có thể đạt được “bước phát triển nhảy vọt”, nắm bắt lợi thế cạnh tranh.²⁶

Trong một bài viết năm 2017 trên tờ Nhân dân nhật báo, Chen cũng nhấn mạnh rằng trận đấu trên không gian mạng là một trong những cuộc cạnh tranh giành vị thế cường quốc; rằng dự án cường quốc mạng phụ thuộc vào chiến thắng của Trung Quốc trong cuộc cạnh tranh đó. Ông giải thích rằng “không gian mạng đã trở thành một đấu trường mới cho các nước lớn” và nhiều “quốc gia lớn trên thế giới coi internet là định hướng chiến lược của cạnh tranh trong tương lai”. Vì vậy, họ đang “thúc đẩy và ứng dụng các thể hệ công nghệ thông tin mạng mới” và “cạnh tranh để giành vị trí dẫn đầu trong không gian mạng”.²⁷ Trung Quốc không phải là ngoại lệ: Trong bối cảnh “cạnh tranh quốc tế ngày càng gay gắt, [Trung Quốc] phải nắm bắt các cơ hội mới trong kỷ nguyên mới này với tinh thần cấp bách” và “đẩy nhanh việc xây dựng các lợi thế mới trong cạnh tranh quốc tế” cũng như hợp tác trong thời đại kỹ thuật số. Trung Quốc sẽ phải “chiếm lĩnh tâm cao chỉ huy trong cuộc cạnh tranh công nghệ liên quan đến dài hạn và tình hình tổng thể”.²⁸

Logic này - rằng cuộc cách mạng thông tin mang lại cơ hội cạnh tranh cho Trung Quốc để nhảy vọt, và qua đó, sẽ vươn lên dẫn đầu trật tự toàn cầu - được đưa ra cụ thể trong các cuộc thảo luận về viễn thông. ²⁹Trong một bài báo năm 2020, Duan Weilun, phó giám đốc Văn phòng của Nhóm lãnh đạo về cải cách sâu rộng toàn diện tại Datang Telecom Group,³⁰ viết “5G ngày càng trở thành tầm cao chỉ huy chiến lược để giành được lợi thế cạnh tranh lâu dài cho quốc gia”.

Một bài báo năm 2020 trên Diễn đàn đảng & chính phủ, một tạp chí do Trường Đảng của Đảng Cộng sản Trung Quốc (ĐCSTQ) điều hành, thẳng thắn hơn: “Trước kỷ nguyên internet, các nước Âu Mỹ đóng vai trò dẫn đầu trong việc hình thành trật tự kinh tế, chính trị và luật pháp thế giới mới” nhưng “trong kỷ nguyên Internet, đặc biệt là trong kỷ nguyên mới của thông tin hóa mà 5G là tiên phong, việc Trung Quốc nhảy vọt và có những đóng góp lớn hơn là điều hoàn toàn có thể xảy ra”. Bài báo này cũng không để lại nghi ngờ gì về những điều mà đóng góp của Trung Quốc sẽ kéo theo: “Trong thời đại internet, bất kỳ ai có quyền diễn ngôn [话语权] và quyền đặt ra quy tắc [规则制定权] sẽ có quyền lực dẫn đầu trật tự trong tương lai [主导权]”. Từ góc độ này, 5G mang lại “cơ hội lịch sử” để dẫn đầu không chỉ về công nghệ và cơ hội “nâng cao khả năng cạnh tranh quốc tế của Trung Quốc” - mặc dù đã bỏ lỡ những chuyển biến mang tính cách mạng tương tự trong quá khứ.³¹

Bản địa hoá: Sự phụ thuộc là “môi nguy hiểm tiềm ẩn” của Trung Quốc

“Việc người khác kiểm soát công nghệ cốt lõi là môi nguy hiểm ẩn lớn nhất của chúng ta”.

—Tập Cận Bình, năm 2016³²

Nếu tham vọng trở thành cường quốc mạng bị tránh đề cập trong thông điệp đối ngoại về các kế hoạch kỹ thuật số của Trung Quốc, thì các thành phần của tham vọng đó có xu hướng bị trình bày sai lệch hoàn toàn. Việc Bắc Kinh nhấn mạnh vào các công nghệ cốt lõi trong nước và sự thiếu sót cơ chế thị trường để bảo vệ chúng, minh họa một trường hợp rõ ràng và nổi bật.

Trong thông điệp đối ngoại, các nguồn tin thương mại và chính phủ Trung Quốc thường tranh luận rằng thị trường tự do, thay vì chính trị, nên là yếu tố xác định bối cảnh viễn thông. Ví dụ, người phát ngôn của Bộ Ngoại giao thường nhấn mạnh với người nước ngoài về tầm quan trọng của các nguyên tắc thị trường trong các quyết định về công nghệ. Một số người phát ngôn đã ủng hộ rằng “môi trường kinh doanh công bằng, bình đẳng, cởi mở và không phân biệt đối xử” không tương thích với các hạn chế hoặc mối quan ngại về Huawei.³³ Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Hua Chunying lưu ý vào tháng 7 năm 2020 rằng những hạn chế như vậy “vi phạm trắng trợn các nguyên tắc kinh tế thị trường và quy tắc thương mại tự do” và quyết định áp dụng những hạn chế này của Vương quốc Anh cho thấy người Anh “chống lại cộng đồng quốc tế”.³⁴ Trong một cuộc họp báo khác, bà lập luận rằng “những điều Hoa Kỳ đã làm cho thấy rõ ràng rằng nền kinh tế thị trường và nguyên tắc cạnh tranh bình đẳng mà họ tuyên bố sẽ tôn trọng không khác gì lớp vỏ bọc lấp liếm” và hành vi của Hoa Kỳ “vi phạm các quy tắc thương mại quốc tế”.³⁵

Tuy nhiên, các tuyên bố đối nội của ông Tập, cũng như của các nhân vật khác trong chính phủ và bối cảnh thương mại Trung Quốc, lại mang một giọng điệu khác. Họ nhấn mạnh tầm quan trọng, nếu không muốn nói là ưu tiên hàng đầu, của việc giảm sự phụ thuộc vào các nguồn công nghệ cốt lõi của nước ngoài (核心技术) và những hạn chế tương ứng của thị trường tự do. Theo đó, họ nhấn mạnh sự cần thiết phải áp dụng chính sách công nghiệp. Chính sách công nghiệp này nhằm tập trung vào sản xuất và chuỗi cung ứng cũng như nghiên cứu và phát triển. Chính sách này cũng đòi hỏi sự hợp tác chặt chẽ giữa chính phủ và lĩnh vực tư nhân, trong các hoạt động trong nước và quốc tế.

Ông Tập đã nhiều lần nhấn mạnh sức mạnh trong nước và sự độc lập tương đối về công nghệ cốt lõi là những yếu tố then chốt trong việc xây dựng cường quốc mạng. Ông vẫn nhấn mạnh như vậy trong khi Trung Quốc xuất khẩu công nghệ, vốn tạo ra sự phụ thuộc của quốc tế vào Trung Quốc. Trong bài phát biểu quan trọng đầu tiên nêu ra khái niệm trở thành “cường quốc mạng” vào năm 2014, ông Tập nhấn mạnh sự cần thiết phải giảm phụ thuộc vào công nghệ nước ngoài cũng như “tăng cường quá trình đổi mới các công nghệ cốt lõi tại bản địa (自主创新) và xây dựng cơ sở hạ tầng”.³⁶ Ông lập luận rằng “để xây dựng Trung Quốc thành một cường quốc mạng, Trung Quốc phải có công nghệ của riêng mình và phải có công nghệ mạnh”.³⁷ Quan trọng là bài phát biểu đó - và cùng với đó là cuộc thảo luận của Trung Quốc về việc tháo gỡ sự phụ thuộc công nghệ lẫn nhau - diễn ra trước cuộc bầu cử của Donald Trump, cuộc chiến thương mại và lời hùng biện của Hoa Kỳ vốn sẽ được tóm tắt bằng trọng tâm là “tách rời”.

Ông Tập đã nói rõ hơn về trọng tâm công nghệ cốt lõi của mình trong một bài phát biểu về chính sách internet năm 2016, cũng trước khi diễn ra cuộc bầu cử Hoa Kỳ. Trong bài phát biểu đó, ông Tập đã đưa ra một định nghĩa rộng về “công nghệ cốt lõi”: “Theo tôi, có thể bao quát về công nghệ cốt lõi từ ba khía cạnh. Một là công nghệ cơ bản và công nghệ chung; thứ hai là công nghệ bất đối xứng, hay công nghệ “ngọn giáo sát thủ” (assassin’s mace); thứ ba là công nghệ tiên tiến và công nghệ đột phá”.³⁸ Trong một phụ lục đáng chú ý, ông Tập nói rằng mấu chốt là “trong các lĩnh vực này, chúng ta đang ở cùng vạch xuất phát với nước ngoài. Nếu chúng ta có thể triển khai sớm và tập trung nghiên cứu thì rất có thể hiện thực hóa bước chuyển biến từ chạy sau người khác sang chạy trước người khác và dẫn đầu”.³⁹ Nói cách khác, các yếu tố công nghệ cốt lõi được xác định không chỉ vì bản chất nền tảng của chúng, mà còn vì vị thế cạnh tranh hiện tại của Trung Quốc ở các yếu tố này và tiềm năng nó có thể giúp Trung Quốc dẫn đầu về sau.

Bất chấp dự đoán chung thuận lợi đó, ở phần khác trong bài phát biểu, ông Tập đã chỉ ra những thiếu sót dai dẳng về công nghệ của Trung Quốc. Ông nói: “Khi so sánh với trình độ tiên tiến của thế giới và khi so sánh với mục tiêu chiến lược của chúng ta là xây dựng chính mình thành một cường quốc mạng, chúng ta vẫn còn khoảng cách về nhiều mặt”, và nói thêm: “Khoảng cách lớn nhất nằm ở công nghệ cốt lõi”.⁴⁰ Ông nhấn mạnh những mối nguy hiểm đi kèm. Ông Tập tuyên bố: “Công nghệ cốt lõi của Internet là “huyết mạch chính” lớn nhất của chúng ta,” sử dụng cụm từ (命脉) vốn dùng để chỉ khu vực quan trọng của cơ thể đảm nhiệm việc hô hấp, tiêu hóa và sinh sản.⁴¹ “Việc người khác kiểm soát công nghệ cốt lõi là mối nguy hiểm lớn nhất của chúng ta”.⁴²

Do đó, Trung Quốc cần phải tăng cường công nghệ cốt lõi của mình. “Nếu chúng ta muốn nắm bắt thế chủ động trong quá trình phát triển internet của Trung Quốc và đảm bảo an ninh internet và an ninh quốc gia, chúng ta phải vượt qua vấn đề công nghệ cốt lõi và cố gắng “vượt mặt trên đường cong”⁴³ trong một số lĩnh vực nhất định”.⁴⁴ Ông Tập đã biện minh cho tuyên bố này bằng cụm từ có thể áp dụng cho sự phụ thuộc của nước ngoài vào Trung Quốc cũng như sự phụ thuộc của Trung Quốc vào các nước khác:

Bất kể một công ty internet lớn đến đâu, cho dù giá trị thị trường cao đến đâu, nếu công ty đó phụ thuộc nhiều vào nước ngoài về các thành phần cốt lõi và nếu “huyết mạch chính” của chuỗi cung ứng nằm trong tay người khác, thì cũng giống như xây nhà trên nền móng của người khác. Dù có to đẹp đến đâu cũng không thể chống chọi được với mưa gió, ngôi nhà đó có thể mong manh đến mức bị đổ sập ngay từ lần va đập đầu tiên.⁴⁵

Để đạt được mục tiêu này, ông Tập đã kêu gọi một chính sách công nghiệp mạnh mẽ. Trung Quốc sẽ phải “đầu tư thêm nhiều tài nguyên về nhân lực, vật lực và tài chính cho nghiên cứu và phát triển công nghệ cốt lõi” cũng như “tập hợp lực lượng tốt nhất của chúng ta và thực hiện các thỏa thuận chiến lược” để tiến lên phía trước. Trung Quốc sẽ phải “xây dựng đề cương cho chiến lược phát triển công nghệ và thiết bị cốt lõi trong lĩnh vực thông tin” và “xây dựng lộ trình, thời gian biểu, danh sách nhiệm vụ, cũng như các mục tiêu ngắn hạn, trung hạn và dài hạn”. Và Trung Quốc sẽ phải “tập trung chặt chẽ vào việc đạt đến tầm cao chỉ huy chiến lược”.⁴⁶

Ông Tập đề xuất rằng Trung Quốc làm điều này theo một kiểu thỏa hiệp giữa hai thái cực là chủ nghĩa bảo hộ hoàn toàn⁴⁷ và hội nhập thị trường tự do.⁴⁸ Ông tuyên bố: “Công nghệ cốt lõi là vũ khí quan trọng của quốc gia, và công nghệ cốt lõi quan trọng nhất phải dựa trên sự đổi mới và khả năng tự lực của bản địa”. Thị trường tự do sẽ không đủ. “Hoạt động trao đổi trên thị trường không thể mang lại cho chúng ta những công nghệ cốt lõi, và tiền không thể mua được những công nghệ cốt lõi. Chúng ta phải dựa vào nghiên cứu và phát triển của chính mình”. Tuy nhiên, đồng thời, trong môi trường toàn cầu hóa, việc nghiên cứu và phát triển như vậy không thể được thực hiện “sau những cánh cửa đóng kín”. Ông Tập giải thích rằng “chỉ khi chúng ta đối chọi với các bậc thầy, chúng ta mới có thể biết được khoảng cách” về khả năng.⁴⁹ Trung Quốc “sẽ không từ chối bất kỳ công nghệ mới nào”. Thay vào đó, Trung Quốc sẽ xác định một cách chiến lược “công nghệ nào có thể được giới thiệu [từ nước ngoài], được tiếp thu, hấp thụ và sau đó được đổi mới” so với “công nghệ nào phải được tự lực đổi mới tại bản địa”.⁵⁰

Ông Tập nói rõ thêm rằng chính sách công nghiệp của Trung Quốc sẽ hướng dẫn và hỗ trợ chuỗi cung ứng và cơ sở sản xuất, cũng như nghiên cứu và phát triển. Ông giải thích rằng nếu không có cơ sở sản xuất vững chắc cho các công nghệ cốt lõi, thì năng lực sẽ là “sự lãng phí công sức;” rằng “trong lĩnh vực thông tin toàn cầu, khả năng tích hợp chuỗi đổi mới, chuỗi sản xuất và chuỗi giá trị ngày càng trở thành chìa khóa dẫn đến thành công hay thất bại;” và điều này đòi hỏi “kết quả cuối cùng của nghiên cứu và phát triển công nghệ trong công nghệ cốt lõi không chỉ là báo cáo kỹ thuật, tài liệu nghiên cứu khoa học và mẫu vật phòng thí nghiệm mà [còn] phải là sản phẩm thị trường, sức mạnh kỹ thuật và sức mạnh công nghiệp”.⁵¹ Nói cách khác, nghiên cứu khoa học sẽ chỉ mang lại đủ lợi nhuận khi được hỗ trợ bởi chuỗi cung ứng và sức mạnh sản xuất.

Cả trong ứng dụng trong nước và quốc tế, chính sách công nghiệp này sẽ đòi hỏi sự hợp tác chặt chẽ giữa chính phủ Trung Quốc và các doanh nghiệp. Ông Tập giải thích trong bài phát biểu năm 2016 rằng trong khi “số phận của các doanh nghiệp [công nghệ] có liên quan mật thiết đến sự phát triển của đất nước”, các công ty tư nhân cũng cần đến nhà nước. “Nếu không có sự hỗ trợ của nhà nước, không có sự ủng hộ của quần chúng [Trung Quốc], không phục vụ đất nước và nhân dân, thì các doanh nghiệp rất khó trở nên lớn mạnh hơn”.⁵² Sự hỗ trợ của nhà nước sẽ mở rộng đến hoạt động ở nước ngoài của các công ty: Như ông Tập đã lập luận vào năm 2016, “chúng ta phải khuyến khích và hỗ trợ các công ty internet của Trung Quốc vươn ra toàn cầu ... và tích cực tham gia vào việc xây dựng “Vành đai và Con đường” để đạt được nguyên tắc “lợi ích quốc gia của chúng ta ở bất cứ đâu, [công nghệ] thông tin hóa [của chúng ta] cũng sẽ bao gồm những khu vực đó”.⁵³ Ông Tập vẫn chưa giải quyết được câu hỏi liệu những tham vọng toàn cầu này có tạo ra cho phần còn lại của thế giới sự phụ thuộc nguy hiểm vào nước ngoài - trong trường hợp này là công nghệ của Trung Quốc - mà Bắc Kinh đang muốn khắc phục ở quê nhà hay không.

Một bài báo năm 2019 của Chen Zhaoxiong đặc biệt chỉ ra những khiếm khuyết của các động lực thị trường khi nói đến phát triển công nghệ cốt lõi, và do đó cần phải có chính sách công nghiệp. Chen viết: “Tiền và thị trường” không “mang lại công nghệ cốt lõi của một hệ thống điều hành” cũng như không cho phép công nghệ đó được “tiếp thu, hấp thụ và đổi mới”. Do đó, Trung Quốc không có lựa chọn nào khác ngoài việc hỗ trợ quá trình “đổi mới bản địa” để “xây dựng một hệ thống công nghệ thông tin an toàn và có thể kiểm soát được”.⁵⁴

Các nguồn tin khác của Trung Quốc áp dụng trực tiếp khuôn khổ này cho 5G. Ví dụ, một bài báo năm 2017 trên tạp chí Thế giới truyền thông có liên kết với MIIT khuyến khích chính phủ “phối hợp các nhà khai thác và các bộ phận liên quan để triển khai hiệu quả kế hoạch thử nghiệm quốc gia nhằm chuẩn bị cho việc sử dụng 5G cho mục đích thương mại” - kế hoạch mà Trung Quốc cuối cùng đã bắt đầu thực hiện vào năm 2020.⁵⁵ Tương tự, các tác giả từ Đại học Sơn Tây đã lập luận trong một bài báo trên tạp chí Kinh tế và thương mại quốc tế năm 2020 rằng việc xây dựng một ngành công nghiệp 5G đòi hỏi “thiết kế cấp cao nhất” từ các cơ quan hành chính quốc gia của đất nước và chính phủ cũng phải “cung cấp hỗ trợ tài chính”. Họ cho rằng điều này là do “quá trình phát triển và khám phá dài hạn, tiêu tốn một lượng tiền khổng lồ” cần thiết cho các ngành công nghệ cao như 5G. Nói cách khác, “nhà nước tiến hành thiết kế cấp cao nhất ở cấp chiến lược và sử dụng hợp lý các quỹ hỗ trợ công nghiệp”.⁵⁶

An ninh mạng và mạng lưới: “Cả tấn công và phòng thủ”

“Không có an ninh mạng, sẽ không có an ninh quốc gia”.

—Tập Cận Bình, năm 2014⁵⁷

Thông điệp đối ngoại của Trung Quốc về an ninh mạng và mạng lưới cũng giảm thiểu rủi ro mà các công nghệ nước ngoài, như của Huawei, có thể gây ra trong các hệ thống thông tin. Tuy nhiên, diễn ngôn trong nước của chính phủ Trung Quốc ưu tiên an ninh - và trình bày hệ thống CNTT “độc lập và có thể kiểm soát được”⁵⁸ như một phương tiện để đạt được điều này. Ngoài ra, các cuộc thảo luận thương mại và học thuật của Trung Quốc về các ứng dụng tấn công của mạng thông tin gợi ý rằng những quan ngại về an ninh đối với các hệ thống của Trung Quốc là chính đáng. Bắc Kinh có thể coi viễn thông thương mại và các mạng CNTT khác là phương tiện để thông qua đó thể hiện quyền lực quân sự, cũng như định hình hệ thống toàn cầu và định hướng câu chuyện theo hướng có lợi cho mình.

Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Hua Chunying đã mô tả những quan ngại về an ninh mạng và không gian mạng là ví dụ về việc các quốc gia “chính trị hóa các vấn đề thương mại và công nghệ bằng mọi giá”. Vào năm 2020, bà tuyên bố rằng các hạn chế đối với Huawei “không liên quan đến an ninh quốc gia mà nhằm thao túng chính trị”.⁵⁹ Rõ ràng hơn, bà Hua cũng nói rằng “thúc đẩy “an ninh quốc gia” là một cái cớ khắp khiêng mà phía Hoa Kỳ viện dẫn”, và rằng các mối quan ngại của nước ngoài được thúc đẩy bởi “những rủi ro không tồn tại” được chính trị hóa⁶⁰ dựa trên việc “mở rộng quá mức khái niệm về an ninh quốc gia”.⁶¹

Các công nghệ độc lập, có thể kiểm soát được cho an ninh mạng và mạng lưới

Nếu Hoa Kỳ đã mở rộng quá mức khái niệm an ninh quốc gia, thì diễn ngôn đối nội của Bắc Kinh gợi ý rằng họ cũng làm điều tương tự. Những diễn ngôn này nhấn mạnh tầm quan trọng của bảo mật trong mạng thông tin, kêu gọi áp dụng các công nghệ độc lập, có thể kiểm soát được. Trong bài phát biểu năm 2014, ông Tập đưa ra khái niệm “cường quốc mạng” và thành lập một nhóm lãnh đạo nhỏ có nhiệm vụ thực hiện mục tiêu đó, ông tuyên bố “không có an ninh mạng [hoặc mạng lưới],⁶² sẽ không có an ninh quốc gia.”⁶³ Ông cũng giới thiệu một cụm từ đã trở thành chủ đạo trong diễn ngôn của Trung Quốc về viễn thông. Ông nói: “An ninh mạng và thông tin hóa là hai cánh của một thân, và hai bánh của một động cơ. “Chúng phải được lập kế hoạch, triển khai, nâng cao và thực hiện một cách thống nhất.”⁶⁴ Nói cách khác, bảo mật nằm ở cốt lõi trong tham vọng kỹ thuật số của Trung Quốc. Vai trò không thể thiếu của an ninh trong việc xây dựng “cường quốc mạng” là điều gần như không thay đổi trong các bài phát biểu quan trọng của ông Tập về chủ đề này.⁶⁵

Cuộc thảo luận cấp dưới từ phát biểu của ông Tập áp dụng điểm nhấn mạnh về an ninh này đặc biệt cho lĩnh vực viễn thông. Các nhà nghiên cứu tại Trung tâm Công nghệ Điều tra của Ủy ban Chính trị và Pháp luật của Quân ủy Trung ương (军委政法委侦查技术中心) nhấn mạnh về an ninh trong 5G:

Là công nghệ truyền thông tiên tiến hiện nay, ứng dụng rộng rãi của 5G sẽ mang đến những thay đổi mới cho sản xuất và đời sống của toàn xã hội. Các vấn đề an ninh của các công nghệ và ứng dụng liên quan có liên hệ đến an ninh công cộng xã hội và lợi ích quân sự và cần được đưa vào các điểm cân nhắc chính từ quan điểm an ninh quốc gia tổng thể.⁶⁶

Diễn ngôn trong nước của Trung Quốc xác định các công nghệ và hệ thống “có thể kiểm soát được” (可控) như một phương tiện để đạt được an ninh. Vào năm 2016, ông Tập giải thích rằng Trung Quốc nên xem xét liệu các công nghệ có “an toàn và có thể kiểm soát được” hay không trước khi giới thiệu chúng.⁶⁷ Cũng trong năm 2016, ông nói rằng Trung Quốc phải “xây dựng một hệ thống công nghệ thông tin an toàn và có thể kiểm soát được”.⁶⁸

Các nguồn tin khác nhấn mạnh rõ hơn sự cần thiết phải có công nghệ trong nước. Trong một bài báo năm 2019 trên tạp chí Hợp nhất quân-dân sự trên không gian mạng, Chen Zhaoxiong lập luận rằng Trung Quốc phải “xây dựng một hệ thống công nghệ thông tin an toàn và có thể kiểm soát được” và làm điều này thông qua quá trình “đổi mới bản địa”.⁶⁹ Trong một bài báo năm 2015, một nhà nghiên cứu tại Học viện Khoa học Xã hội Thượng Hải đã giải thích những rủi ro bảo mật khi phụ thuộc vào các công nghệ nước ngoài trong CNTT: “Chúng ta bắt đầu muộn trong lĩnh vực công nghệ thông tin, dựa vào các công nghệ phương Tây cho các công nghệ cốt lõi như chip, hệ điều hành”. Điều này đã tạo ra một điểm yếu: “Các nước phương Tây, dẫn đầu là Hoa Kỳ, tận dụng ngành công nghệ để phát triển và tùy chỉnh các loại vũ khí tấn công mạng khác nhau nhằm đạt được mục đích giám sát mạng, tấn công mạng và răn đe mạng”. Ông kết luận: “Nếu công nghệ cốt lõi không độc lập và không thể kiểm soát được, mạng lưới mà chúng ta xây dựng sẽ là “mạng không được bảo vệ”.⁷⁰

Mạng công nghệ thông tin quân sự hóa

Ở cấp độ tiếp theo, phân tích các nguồn tin học thuật và thương mại chỉ ra rằng những quan ngại về an ninh của nước ngoài đối với các công nghệ và hệ thống của Trung Quốc có thể không sai lầm - rằng Bắc Kinh có thể coi các mạng CNTT thương mại và dân sự là công cụ để thông qua đó thể hiện sức mạnh tấn công.⁷¹ Sự thể hiện sức mạnh có thể ở nhiều hình thức. Ở cấp độ thường gặp nhất, diễn ngôn của Trung Quốc tràn ngập thảo luận về các mạng thông tin, bao gồm cả viễn thông, trong vai trò là các hệ thống tổng hợp quân-dân sự, cũng như các ứng dụng quân sự của 5G.

Hợp nhất quân-dân sự đề cập đến sự kết hợp các nguồn lực, nhân tố và vị trí quân sự và dân sự để theo đuổi một mục tiêu thống nhất.⁷² Ông Tập đã nâng cao việc hợp nhất quân-dân sự lên thành chiến lược cấp quốc gia vào năm 2015.⁷³ Ông đã thường xuyên nhấn mạnh vị trí quan trọng của CNTT trong chiến lược đó: Tại Hội nghị Công tác An ninh mạng và thông tin hóa Quốc gia năm 2018, ông Tập nói: “Hợp nhất quân-dân sự trong an ninh mạng và thông tin hóa là lĩnh vực then chốt và lĩnh vực tiên phong cho quá trình hợp nhất quân-dân sự, đồng thời đây cũng là lĩnh vực linh động nhất và là lĩnh vực có tiềm năng tiến bộ nhất trong quá trình hợp nhất quân-dân sự”.⁷⁴

Cuộc thảo luận của Trung Quốc ở các cấp dưới thậm chí còn nói rõ hơn về mối quan hệ giữa mạng lưới thông tin và quá trình hợp nhất quân-dân sự, gợi ý rằng các mạng lưới thương mại có thể phục vụ mục đích quân sự. Ví dụ, Qin An đã lập luận vào năm 2016 rằng “do tính chất độc quyền cao của các hệ thống công nghệ thông tin, khó có khả năng có hai hệ thống khác nhau dùng cho quân sự và dân sự” và hai hệ thống này trên thực tế sẽ là một hệ thống. Hơn nữa, với “nền tảng công nghệ hiện tại” của Trung Quốc, việc xây dựng một hệ thống có thể sánh ngang với tiêu chuẩn tiên tiến của thế giới “sẽ là một nhiệm vụ khó khăn đối với Trung Quốc”. Do đó, “[Trung Quốc] đặc biệt cần phải tích hợp các nguồn lực quân sự và dân sự thông qua một hệ thống hợp nhất quân-dân sự”.⁷⁵

Cũng theo hướng này, năm 2020, Duan Weilun kêu gọi Trung Quốc “tăng cường các công nghệ chung cơ bản của hệ thống mạng 5G cho cả mục đích quân sự và dân sự, hỗ trợ sự phát triển chuyên sâu cho quá trình hợp nhất quân-dân sự 5G và bước tiến về công nghệ 5G, đồng thời thúc đẩy ứng dụng trên quy mô lớn các công nghệ 5G tự quản và có thể kiểm soát được trong thiết bị quân sự”.⁷⁶

Một bài báo trên tạp chí Quốc phòng của các nhà nghiên cứu từ Học viện Khoa học Quân sự đã đưa ý tưởng hợp nhất tiến thêm một bước nữa. Các tác giả đề xuất rằng “ứng dụng quân sự của công nghệ 5G nên tuân theo quy luật tiến hóa của thông tin hóa”, bao gồm “sự thâm nhập toàn cầu” của công nghệ 5G và “liên kết toàn diện” giữa các khả năng quân sự và dân sự. Theo đó, họ cho rằng quá trình xây dựng công nghệ 5G của Trung Quốc nên tạo ra “kết nối chặt chẽ giữa thời bình và thời chiến”.⁷⁷

Những quan điểm này gợi ý rằng các phương pháp tiếp cận 5G và các mạng thông tin khác của Trung Quốc, cũng như các công nghệ và ứng dụng được xây dựng dựa trên các phương pháp này, có thể kết hợp tiện ích quân sự ngay từ khâu thiết kế. Các nguồn tin bổ sung cung cấp thông tin chuyên sâu về các tác động cụ thể liên quan đến quân sự.

Khả năng thông tin là trọng tâm của chương trình hiện đại hóa quân đội của Trung Quốc.⁷⁸ Như Zheng Anqi của Học viện Công nghệ Thông tin và Truyền thông Trung Quốc đã phát biểu vào năm 2020, “nếu các lực lượng quân đội hiện đại có quyền lực thông tin mạnh mẽ, họ sẽ có quyền lực quân sự mạnh mẽ”.⁷⁹ Theo Zheng, quân đội phải “nắm bắt đề tài của thời đại trong lĩnh vực thông tin quân sự khi đất nước thực hiện chiến lược quyền lực mạng, tiếp thu và học hỏi từ các khái niệm và công nghệ thông tin hoàn toàn mới, đồng thời tận dụng sự phát triển của công nghệ 5G để sử dụng Internet vạn vật, dữ liệu lớn và điện toán đám mây”.⁸⁰ Zheng kết luận: “Nền tảng của lực lượng thông tin là mạng lưới. Nếu không có sự hỗ trợ của các mạng di động, băng thông rộng và phổ biến, một đội quân thông tin hùng hậu chỉ là lời nói suông”.⁸¹ Tương tự, cũng vào năm 2020, các nhà nghiên cứu tại Học viện Khoa học Quân sự giải thích rằng Trung Quốc “sẽ phát huy hết khả năng của các công nghệ truyền thông trong tương lai - bao gồm kết nối lớn, độ trễ thấp, băng thông cao và phạm vi phủ sóng rộng - để cung cấp sự hỗ trợ khoa học và công nghệ mạnh mẽ hơn cho hệ thống tác chiến thông minh của quân đội chúng ta”.⁸²

Một bài báo năm 2019 trên tạp chí Quốc phòng Trung Quốc của các sĩ quan quân đội và giảng viên thường trực tại Học viện Khoa học Quân sự đưa ra một bản tóm tắt mạnh mẽ về các ứng dụng quân sự của 5G. Họ viết rằng “Công nghệ 5G có giá trị ứng dụng quân sự mạnh mẽ. Việc nắm bắt cơ hội ứng dụng công nghệ 5G trong quân đội có ý nghĩa chiến lược to lớn”.⁸³ Trong các thuật ngữ chung, đề cập đến cả chiến lược hợp nhất quân-dân sự và thông tin hóa quân đội của Trung Quốc - họ cho rằng “công nghệ truyền thông di động thế hệ thứ năm (công nghệ 5G) là một công cụ mới để nâng cấp ngành công nghiệp hợp nhất quân-dân sự dựa trên mạng lưới thông tin và một cơ chế hỗ trợ mới cho quân đội mạnh mẽ thông qua thông tin”.⁸⁴ Và các tác giả chỉ ra rằng giá trị quân sự của 5G sẽ được sử dụng cho các mục đích tấn công, lưu ý rằng Trung Quốc phải “nghiên cứu kỹ lưỡng, thể hiện toàn diện và xây dựng chiến lược phát triển công nghệ 5G của quân đội chúng ta để đánh bại kẻ thù”.⁸⁵

Các tác giả này nêu chi tiết một loạt các trường hợp sử dụng cho 5G. Trước tiên là khả năng kết nối liên thông, chỉ huy và kiểm soát tại chiến trường: Họ lưu ý rằng quân đội Trung Quốc mong muốn “tích hợp toàn diện các hệ thống được nối mạng”. Trên thực tế, mục tiêu này là nhằm “tích hợp các hoạt động chung [xuyên suốt] các mạng thông tin ba chiều trên đất liền, trên biển, trên không và không gian” với “mọi đơn vị chiến đấu và thậm chí cả nền tảng vũ khí, cảm biến và thiết bị chiến đấu khác ... được kết nối an toàn, nhanh chóng và liền mạch”. Những mục tiêu này đã tồn tại từ lâu, nhưng các tác giả nhấn mạnh rằng 5G cung cấp các khả năng cần thiết để triển khai tầm nhìn về một chiến trường được kết nối liên thông: “Công nghệ 5G cung cấp các điều kiện kỹ thuật để kết nối liên thông các hệ thống vũ khí, hệ thống thông tin và hệ thống chỉ huy và kiểm soát khác nhau”.⁸⁶

Thứ hai, các công cụ quân sự tiên tiến: Các tác giả tạp chí Quốc phòng đề ra vô số khả năng - từ “hình ảnh hologram ảo được chiếu”, Internet vạn vật trong quân sự và robot quân sự - mà có thể trở nên khả thi nhờ 5G.⁸⁷

Thứ ba và rộng hơn, liên lạc trên chiến trường: “Các thiết bị đầu cuối di động khác nhau có thể trực tiếp sử dụng mạng truyền thông 5G để giao tiếp bằng dữ liệu được mã hóa, cung cấp cho quân đội khả năng liên lạc tích hợp có “vùng phủ sóng rộng, tốc độ cao và khả năng tương thích mạnh mẽ” trên chiến trường. Các thiết bị đầu cuối di động này có thể được tích hợp với nhiều mạng và thiết bị quân sự phổ biến hơn - bao gồm “vệ tinh liên lạc quân sự, máy bay cảnh báo sớm và các tài nguyên khác” - sao cho “quá trình liên lạc đạt được hiệu quả gần như thông suốt, có thể giảm đáng kể chi phí hoạt động quân sự”.⁸⁸

Một bài báo năm 2019 trên tạp chí Quan sát kinh doanh của Tổng giám đốc chi nhánh điện toán đám mây tại China Telecom cũng lập luận rằng “từ góc độ quân sự ... bước nhảy vọt chất lượng về tốc độ truyền và độ ổn định của 5G cho phép công nghệ này dễ dàng đáp ứng nhu cầu của các nhiệm vụ liên lạc chiến trường trong tương lai”.⁸⁹ Mạng 5G thậm chí có thể được sử dụng để hỗ trợ PLA được triển khai trên toàn cầu:

Một khi hệ thống liên lạc 5G được triển khai trên toàn cầu, hệ thống này sẽ có khả năng dịch vụ tương tự hoặc thậm chí mạnh mẽ hơn các hệ thống liên lạc quân sự. Ngoài việc truy cập các mạng liên lạc chiến thuật quân sự, các thiết bị đầu cuối di động quân sự khác nhau cũng có thể trực tiếp sử dụng mạng liên lạc 5G để liên lạc bằng dữ liệu được mã hóa, cung cấp cho quân đội khả năng liên lạc dự phòng trên không-mặt đất tích hợp, có thể nâng cao đáng kể khả năng hỗ trợ thông tin trên chiến trường.⁹⁰

Các chuyên gia tại Học viện Khoa học Quân sự đã bổ sung hậu cần như một ứng dụng quân sự khác trong một bài báo năm 2020: “Công nghệ 5G đang mang đến những thay đổi về mô hình, cải thiện hiệu quả và lợi ích kinh tế trong lĩnh vực hậu cần dân sự. Có thể thấy trước rằng công nghệ này sẽ đóng vai trò hỗ trợ then chốt trong việc xây dựng hệ thống hậu cần thông minh của quân đội chúng ta.”⁹¹

Sun Bolin thuộc Ủy ban Cố vấn Chuyên gia của Hiệp hội Tự động hóa Trung Quốc tóm tắt giá trị của các ứng dụng quân sự này trong một bài viết năm 2020, mô tả một kịch bản chiến tranh có sự hỗ trợ của 5G, nhấn mạnh mối đe dọa của một mạng viễn thông quân sự hóa:

Khi cuộc chiến vừa mới bắt đầu, công nghệ 5G có thể làm tê liệt hoàn toàn hệ thống chỉ huy và kiểm soát cũng như hệ thống hỗ trợ hậu cần của đối phương. Khi trận chiến chưa bắt đầu, kết quả đã được biết trước. Công nghệ truyền thông 5G sẽ cung cấp cho quân đội mạng lưới liên lạc trên không-mặt đất tích hợp với phạm vi phủ sóng diện rộng, đường truyền tốc độ cao và khả năng tương thích mạnh mẽ, từ đó cải thiện đáng kể khả năng hỗ trợ thông tin trên chiến trường.⁹²

Mạng thông tin và một loại mối đe dọa bảo mật mới

Bản chất của việc thể hiện sức mạnh dựa trên 5G vượt quá phạm vi bảo mật truyền thống. Cuộc thảo luận của Trung Quốc về an ninh mạng và mạng lưới bắt nguồn từ một khuôn khổ rộng về những khía cạnh cụ thể trong bảo mật và các lỗ hổng mà CNTT tạo ra. Các lĩnh vực kinh tế, xã hội và thông tin xuất hiện bên cạnh lĩnh vực quân sự trong khái niệm này về an ninh mạng và mạng lưới. Trong những lĩnh vực này, mạng thông tin có thể được sử dụng để gây ảnh hưởng, cưỡng chế hoặc dùng cho mục đích phá hoại, cũng như để tiến hành tấn công trực tiếp, chẳng hạn như thông qua tuyên truyền hoặc định hình thị trường vốn.

Chen Baoguo từ Viện Công nghệ Quốc tế thuộc Quốc vụ viện giải thích trong một bài báo năm 2010 rằng sự gia tăng tiếp xúc với những đối tượng bên ngoài do những tiến bộ trong CNTT có nguy cơ hạn chế chủ quyền của một quốc gia:

Cuộc cách mạng công nghệ thông tin thế hệ mới đã ... gia tăng sự thâm nhập và phụ thuộc lẫn nhau giữa các quốc gia ... Các quốc gia khó có thể tận hưởng chủ quyền của mình trong công việc nội bộ, ngoại giao và quân sự theo cách truyền thống và tuyệt đối. Vì vậy, trong thời đại thông tin hóa và hội nhập kinh tế, quyết định của một quốc gia bất kỳ khó có thể là quyết định của riêng họ. Trong thời đại của cuộc cách mạng công nghệ thông tin thế hệ mới, chủ quyền và độc lập tuyệt đối truyền thống vốn có của một quốc gia ngày càng bị xói mòn và suy yếu từ bên trong và bên ngoài do thế hệ công nghệ thông tin mới.⁹³

Để hỗ trợ quan điểm của mình, Chen trình bày về sự phụ thuộc của các hệ thống quốc gia và xã hội vào mạng thông tin và theo đó, điểm yếu mà các mạng này tạo ra:

Cuộc cách mạng công nghệ thông tin thế hệ mới đã làm cho các vấn đề an ninh quốc gia không còn giới hạn ở an ninh quân sự và kinh tế truyền thống. Toàn bộ xã hội đang ngày càng trở nên phụ thuộc nhiều hơn vào internet. Sự phát triển của cuộc cách mạng công nghệ thông tin thế hệ mới đã trở thành “xương sống” của xã hội thế kỷ 21 và internet đã trở thành “trung tâm đầu não” của một quốc gia. Hệ thống tài chính, thương mại, giao thông, liên lạc, giáo dục và y tế hoạt động thông qua internet đã trở thành cơ sở cho quá trình phát triển kinh tế và xã hội quốc gia.⁹⁴

Tóm lại, mạng thông tin mở rộng phạm vi tranh chấp và kết nối, do đó mở rộng điểm yếu. Một cuộc tấn công mạng có thể đe dọa “các hệ thống tài chính, thương mại, giao thông, liên lạc, giáo dục và y tế hoạt động thông qua nó”.⁹⁵

Các nguồn tin khác vượt ra ngoài khuôn khổ các lĩnh vực điểm yếu do mạng lưới tạo ra để khám phá các loại mối đe dọa xuất hiện bên trong. Đáng chú ý, các nguồn tin này không chỉ đề cập đến việc đối đầu trực tiếp mà cả tầm ảnh hưởng - nguy cơ hệ thống thông tin có thể được sử dụng để định hình các vấn đề quốc gia theo cách gây ảnh hưởng đến an ninh và quyền tự chủ quốc gia. Liu Honglin thuộc Trường Đảng thành phố Thượng Hải của Đảng Cộng sản Trung Quốc đã cảnh báo vào năm 2011 về “sự thâm nhập văn hóa, xâm nhập ý thức hệ và xâm nhập chính trị” mà CNTT có thể cho phép:

Trong thời đại thông tin, có nhiều nền văn hóa và nhiều ý tưởng. Các nước phương Tây tận dụng lợi thế của công nghệ thông tin để thực hiện việc thâm nhập văn hóa, xâm nhập tư tưởng, xâm nhập chính trị, nhằm đạt được các mục tiêu chính trị. Điều này chắc chắn sẽ ảnh hưởng đến tư tưởng và nền tảng tư tưởng của Đảng. Hơn nữa, mạng thông tin đã phá vỡ thông tin liên lạc một chiều từ trên xuống của các phương tiện truyền thống. Nếu được mở rộng ra môi trường thông tin tương tác lớn hơn nữa, thì làm thế nào để Đảng ta giữ vững và phát triển chủ nghĩa Mác, chống lại sự ảnh hưởng của các tư tưởng, và tăng cường sức hấp dẫn của hệ tư tưởng của Đảng?⁹⁶

Tương tự, Dự án Quỹ Khoa học Xã hội Quốc gia được công bố vào năm 2020 mô tả nguy cơ lật đổ ý thức hệ và “xói mòn văn hóa” xuất hiện từ 5G và các hệ thống công nghệ xuyên biên giới mới khác: “Trong kỷ nguyên mới, với sự đổi mới và ứng dụng các công nghệ mới, điển hình là AI và 5G ... an ninh văn hóa quốc gia đang phải đối mặt với nhiều thách thức như quá trình đổi mới lý thuyết văn hóa chưa đầy đủ, sự yếu kém trong việc phổ biến hệ tư tưởng chính thống và thiếu năng lực giải quyết tác động làm xói mòn của văn hóa phương Tây.” Để ứng phó, báo cáo lập luận, “từ tầm cao của kế hoạch chiến lược vĩ mô về an ninh quốc gia, nước ta nên ... xây dựng một hệ thống bảo đảm an ninh văn hóa quốc gia bao gồm “liên kết bên trong và bên ngoài”(内外联动), “cả tấn công và phòng thủ” (攻守兼备).”⁹⁷ Ý tưởng kết hợp giữa tấn công và phòng thủ có thể cho thấy rằng Bắc Kinh không chỉ có ý định bảo vệ khỏi ảnh hưởng từ bên ngoài qua các mạng thông tin, mà còn sử dụng các mạng này để phóng chiếu ảnh hưởng của mình.

Năm 2020, người phát ngôn Bộ Ngoại giao Zhao Lijian gợi ý rằng nếu các quốc gia khác sử dụng thiết bị của Huawei sẽ ngăn chặn hoạt động gián điệp của Hoa Kỳ: “Lý do Hoa Kỳ trấn áp Huawei có thể là vì họ lo lắng rằng nếu các quốc gia khác sử dụng Huawei, Hoa Kỳ sẽ không thể đi qua “cửa sau” và tiến hành nghe trộm.”⁹⁸ Đường lối này thừa nhận rằng lợi thế bảo mật có thể đạt được thông qua mạng thông tin nước ngoài. Điều này cũng đặt ra câu hỏi liệu bối cảnh an ninh như vậy sẽ phát triển như thế nào khi lợi thế này thuộc về một quốc gia coi các mạng thương mại là chiến trường cho sự đối đầu về quân sự và ý thức hệ.

Một bài báo năm 2017 của Long Zaiye, một nhà nghiên cứu tại Diễn đàn chiến lược hợp nhất quân-dân sự trên không gian mạng, mô tả bức tranh hấp dẫn về hoạt động tấn công và phòng thủ hợp nhất của Trung Quốc trong lĩnh vực an ninh mạng và mạng lưới:

Trên hành trình từ một quốc gia lớn về mạng trở thành cường quốc mạng, Trung Quốc đã có một thời gian dài tham gia vào các cuộc đấu tranh gian khổ với nhiều lực lượng đối lập khác nhau. Chúng ta cần ... phối hợp các vấn đề an ninh mạng và nhận ra rằng internet đã đưa kẻ thù và chiến trường đến gần hơn. Trong bối cảnh thời đại hiện nay, chúng ta đã chiến thắng cuộc chiến tổng thể chống lại các mâu thuẫn và xung đột, loại bỏ chướng ngại ... và ứng phó hiệu quả với các vấn đề an ninh công cộng của xã hội thông tin với mô hình thanh tra mạng. Quá trình triển khai cụ thể tập trung vào ba khía cạnh: Trước tiên là khảo sát mục tiêu toàn cầu. Sàng lọc trình sát kiểu “vét lưới” và phân tích cụm được thực hiện trên các mục tiêu được nối mạng trên quy mô toàn cầu và các khu vực an toàn tạm thời cũng như khu vực thanh tra trọng điểm được chỉ định. Thứ hai là điều tra chi tiết các mục tiêu thù địch. Đối với các mục tiêu quốc gia đã liệt kê [Trung Quốc] là đối thủ chiến lược chính hoặc đã có hành động thù địch, chúng ta sẽ tiến hành thanh tra trọng điểm và thanh tra ngẫu nhiên để xác định chúng. Thứ ba là xác minh mục tiêu chiến đấu. Duy trì hoạt động thanh tra thường xuyên các quốc gia, công ty hoặc mục tiêu cá nhân có thể gây nguy hiểm cho [Trung Quốc] và duy trì khả năng chiến đấu để tiêu diệt bất cứ lúc nào.⁹⁹

Thiết lập tiêu chuẩn: Trung Quốc tìm kiếm “quyền lực diễn ngôn”

“Hiện tại, trò chơi an ninh mạng của các cường quốc không chỉ là trò chơi của công nghệ, mà còn là trò chơi của ý tưởng và quyền lực diễn ngôn”.

—Tập Cận Bình, năm 2016¹⁰⁰

Công nghệ thông tin cũng mang đến một hình thức thể hiện sức mạnh có hệ thống hơn, tinh tế hơn: thiết lập tiêu chuẩn. Diễn ngôn đối nội của Trung Quốc gợi ý về tham vọng cạnh tranh trong việc thiết lập các tiêu chuẩn kỹ thuật quốc tế nhằm gia tăng quyền lực toàn cầu.

Khuôn khổ này hoàn toàn không xuất hiện trong các cuộc thảo luận đối ngoại. Thông điệp đối ngoại của Bắc Kinh thể hiện việc thiết lập tiêu chuẩn như một lĩnh vực đôi bên cùng có lợi và kêu gọi hợp tác và phát triển quy tắc chung trong lĩnh vực đó. Ví dụ, khi thảo luận về Sáng kiến An ninh Dữ liệu Toàn cầu vào năm 2020, người phát ngôn Bộ Ngoại giao Zhao Lijian tuyên bố rằng Trung Quốc mong muốn “cung cấp một kế hoạch chi tiết để xây dựng các tiêu chuẩn toàn cầu”, dựa vào các khái niệm bao trùm như “tôn trọng lẫn nhau và quản trị chung”, nỗ lực “xây dựng sự tin tưởng lẫn nhau và tăng cường hợp tác”, ủng hộ “chủ nghĩa đa phương” và các cách thức mới để “làm việc cùng với các bên khác”. Zhao tuyên bố rằng “tham vấn rộng rãi và đóng góp chung vì lợi ích chung là con đường đúng đắn về phía trước” nếu Trung Quốc muốn xây dựng “một cộng đồng với một tương lai chung trong không gian mạng”.¹⁰¹ Tương tự, một bài báo năm 2016 trên tờ Nhân dân nhật báo cho rằng “Trung Quốc và Hoa Kỳ cần hợp tác về mạng thay vì đối đầu ... hợp tác đôi bên cùng có lợi và cùng nhau khám phá các quy tắc ứng xử trên mạng”.¹⁰²

Diễn ngôn đối nội của Trung Quốc kể một câu chuyện khác. Thiết lập tiêu chuẩn nổi lên như một phương tiện để dẫn đầu, hoặc thậm chí thống trị, công nghệ tương lai - và qua đó, đây còn là phương tiện để dẫn dắt hoặc thống trị trật tự thế giới mới nổi. Các tiêu chuẩn được đặt khuôn khổ đồng nhất là có người thắng kẻ thua, mang tính cạnh tranh và là công cụ để đạt được quyền lực quốc gia. Hoàn toàn khác với đường lối công khai của Bộ Ngoại giao, một bài báo năm 2015 trên tờ Zhejiang Daily của phó giám đốc Văn phòng Nghiên cứu Chính sách của Tỉnh ủy Chiết Giang đương nhiệm đưa ra một ví dụ ngắn gọn về giá trị chiến lược cạnh tranh mà Trung Quốc ấn định cho các tiêu chuẩn:

Trong điều kiện toàn cầu hóa kinh tế và kinh tế thị trường hiện đại ... Các tiêu chuẩn là tầm cao chỉ huy, quyền lực diễn ngôn và quyền lực kiểm soát. Do đó, “ai nắm giữ các tiêu chuẩn sẽ giành được cả thế giới” (“得标准者得天下”), và “các doanh nghiệp hạng nhất bán tiêu chuẩn. Các công ty hạng hai bán thương hiệu và công ty hạng ba bán sản phẩm” (“一流企业卖标准、二流企业卖品牌、三流企业卖产品”).¹⁰³

Các cấp cao nhất của đảng, bao gồm cả ông Tập, đã nhấn mạnh điều này về các tiêu chuẩn. Họ cũng đã vạch ra vai trò của chính phủ trong việc dẫn dắt nỗ lực thiết lập tiêu chuẩn kỹ thuật. Năm 2016, ông Tập tuyên bố rằng Trung Quốc sẽ “tích cực thực hiện chiến lược chuẩn hóa”,¹⁰⁴ một nỗ lực củng cố và xuất khẩu các tiêu chuẩn kỹ thuật của Trung Quốc.¹⁰⁵ Khi đó, ông nói: “Chúng ta phải đẩy nhanh quá trình nâng cao quyền lực diễn ngôn quốc tế và quyền lực thiết lập quy tắc của Trung Quốc trên không gian mạng và nỗ lực không ngừng hướng tới mục tiêu xây dựng cường quốc mạng”.¹⁰⁶ Vào tháng 3 năm 2018, Bắc Kinh đã khởi động dự án Tiêu chuẩn Trung Quốc 2035, do Học viện Kỹ thuật Trung Quốc dẫn đầu.¹⁰⁷ Sau giai đoạn nghiên cứu kéo dài hai năm, dự án này đã phát triển thành Nghiên cứu Chiến lược Phát triển Chuẩn hóa Quốc gia vào tháng 1 năm 2020.¹⁰⁸ “Những điểm chính trong công tác chuẩn hóa năm 2020” do Ủy ban Chuẩn hóa Quốc gia Trung Quốc ban hành vào tháng 3 năm 2020 đã đề ra ý định “tăng cường sự tương tác giữa chiến lược chuẩn hóa và các chiến lược quốc gia lớn”.¹⁰⁹

Diễn ngôn trong nước của Trung Quốc cũng không gợi ý rằng quá trình thiết lập tiêu chuẩn phải là một quá trình hợp tác. Một giám đốc tại Học viện Khoa học Trung Quốc đã lưu ý vào năm 2016 rằng các “nguyên tắc” khác nhau mà ông Tập đưa ra để quản lý không gian mạng “cũng sẽ được tất cả mọi quốc gia trên thế giới công nhận và sẽ trở thành chuẩn mực cơ bản về quản trị internet ở tất cả mọi quốc gia”.¹¹⁰

Tham vọng chuẩn hóa của Trung Quốc mở rộng trên khắp các lĩnh vực. Tham vọng này áp dụng cho đường sắt cao tốc cũng như viễn thông. Tuy nhiên, Bắc Kinh có vẻ đặc biệt chú trọng vào các lĩnh vực mới nổi - những lĩnh vực mà các tiêu chuẩn toàn cầu vẫn đang được thiết lập, và do đó là lĩnh vực mà Trung Quốc có cơ hội vượt qua các nước đương nhiệm.¹¹¹ Ví dụ, Những điểm chính trong công tác chuẩn hóa năm 2020 vạch ra những nỗ lực trong các ngành công nghiệp mới nổi (ví dụ: sản xuất thông minh, năng lượng mới và hệ thống giao thông tiết kiệm năng lượng, vật liệu tiên tiến); các ưu tiên khẩn cấp (ví dụ, công nghệ phòng ngừa và kiểm soát COVID-19); công nghệ sinh học (ví dụ, vật liệu dựa trên sinh học và thiết bị y tế tiên tiến); cơ sở hạ tầng dịch vụ (ví dụ: thương mại điện tử, tài chính, tín dụng xã hội và hậu cần); và công nghệ thông tin (ví dụ: Internet vạn vật, điện toán đám mây, dữ liệu lớn, 5G, thành phố thông minh, thông tin địa lý).¹¹²

Như cách phân loại đó gợi ý, 5G và công nghệ thông tin nói chung đóng vai trò trung tâm trong chương trình thiết lập tiêu chuẩn của Trung Quốc. Chính phủ Trung Quốc hỗ trợ và tổ chức việc thúc đẩy các tiêu chuẩn viễn thông. Năm 2016, ông Tập tuyên bố rằng Trung Quốc sẽ “thúc đẩy cải cách hệ thống quản trị internet toàn cầu” thông qua các tổ chức hiện có như Liên hiệp quốc cũng như thông qua các cơ chế mới do Trung Quốc dẫn đầu như Sáng kiến Vành đai và Con đường và các biểu ngữ phụ như Con đường Tơ lụa Kỹ thuật số.¹¹³ Zhao Dachun, đại diện của Đại hội đại biểu Nhân dân Toàn quốc kiêm phó tổng giám đốc của China Mobile, đã nêu rõ vai trò trung tâm của nhà nước trong việc tổ chức và thúc đẩy các tiêu chuẩn viễn thông vào năm 2018. Ông tuyên bố: “Về việc xác định tiêu chuẩn 5G, phân bổ phổ tần, cấp giấy phép, xác minh kỹ thuật và khuyến công, chính phủ và các ban ngành liên quan sẽ thực hiện thiết kế cấp cao nhất và cung cấp hỗ trợ chính sách liên quan để đẩy nhanh quá trình phát triển ngành công nghiệp 5G.”¹¹⁴

Trong một phản ánh khác về vai trò của nhà nước trong việc thiết lập tiêu chuẩn và nhấn mạnh vào 5G, Tong Guohua, chủ tịch kiêm bí thư Đảng ủy Tập đoàn Công nghệ Thông tin và Truyền thông Trung Quốc, đã hứa hẹn vào năm 2018 rằng “đối với định hướng phát triển ngành công nghiệp trong tương lai, chúng tôi tuân theo hướng dẫn của Tổng Bí thư Tập và quá trình triển khai chiến lược của Ủy ban Giám sát và Quản lý Tài sản thuộc sở hữu Nhà nước của Quốc vụ viện để hình thành sáu bố trí công nghiệp, cụ thể là tập trung vào các tiêu chuẩn 5G” cùng các tiêu chuẩn khác.¹¹⁵

Trong một bài báo năm 2020, Duan Weilun đã mô tả sự thành công của phương pháp tiếp cận này:

Sau nhiều năm nỗ lực theo sau [những nước khác] về 2G, bắt kịp về 3G, đồng bộ [với những nước khác] về 4G, Trung Quốc đã bước vào giai đoạn phát triển 5G đầu tiên trên thế giới và dẫn đầu về đổi mới công nghệ. Các doanh nghiệp Trung Quốc đã tham gia hoàn toàn vào quá trình hình thành các tiêu chuẩn 5G quốc tế, tăng cường hợp tác quốc tế về 5G và làm việc với các doanh nghiệp quốc tế để thúc đẩy hình thành tiêu chuẩn 5G thống nhất toàn cầu.¹¹⁶

Duan củng cố cho tuyên bố này bằng các bằng chứng thực nghiệm: “Tính đến tháng 4 năm 2019, số lượng đơn đăng ký SEP (Bằng sáng chế thiết yếu tiêu chuẩn) cho hệ thống truyền thông 5G của các công ty Trung Quốc đứng đầu thế giới, chiếm 34%”.¹¹⁷ Các tổ chức chính nộp những đơn đăng ký này là Huawei, ZTE và Viện Khoa học và Công nghệ Viễn thông.¹¹⁸ Sau đó, Duan tiếp tục trình bày những đường lối nỗ lực mà qua đó Trung Quốc có thể tiếp tục đạt được thành công về tiêu chuẩn của mình, kêu gọi các công ty Trung Quốc tham gia vào Tổ chức Chuẩn hóa Quốc tế, Ủy ban Kỹ thuật điện Quốc tế và Liên minh Viễn thông Quốc tế, để “tham gia tích cực vào việc hình thành các tiêu chuẩn quốc tế về 5G và an ninh mạng công nghệ thông tin thế hệ mới ... và nâng cao hơn nữa tiếng nói và tầm ảnh hưởng quốc tế của Trung Quốc trong việc hình thành các tiêu chuẩn an ninh không gian mạng quốc tế”.¹¹⁹

Diễn ngôn của Trung Quốc mô tả rõ ràng những tham vọng cạnh tranh toàn cầu làm nền tảng cho nỗ lực định hình các tiêu chuẩn viễn thông do nhà nước dẫn đầu. Một bài báo năm 2019 của các tác giả tại Học viện Khoa học Quân sự¹²⁰ trong tạp chí Quốc phòng Trung Quốc cung cấp một bản tóm tắt rõ ràng về những lợi ích then chốt:

Công nghệ cốt lõi 5G gần như hoàn toàn mới. Bất kỳ ai nắm vững mô hình, kiến trúc và tiêu chuẩn của công nghệ 5G trước tiên sẽ có quyền lên tiếng về mạng di động trong tương lai và lợi thế tiên phong của chuỗi ngành công nghiệp. Họ có thể nắm giữ vị trí dẫn đầu chiến lược trong thương mại kinh tế và cạnh tranh quân sự trong tương lai.¹²¹

Những đường lối này gợi ý rằng chỉ một quốc gia có thể nắm giữ “vị trí dẫn đầu chiến lược” này. Điểm này được trình bày rõ ràng hơn trong tài liệu khác. Nhật báo thương mại Thâm Quyền gọi 5G là “kẻ chiến thắng giành được tất cả” (赢家通吃) vào năm 2019.¹²² Đích thân Miao Wei, người đứng đầu Bộ Công nghiệp và Công nghệ Thông tin, đã tán thành lập luận này. Trong một bài phát biểu năm 2020, Miao Wei nói rằng “có ba tiêu chuẩn toàn cầu trong kỷ nguyên 3G, hai tiêu chuẩn toàn cầu trong kỷ nguyên 4G và một tiêu chuẩn toàn cầu thống nhất trong kỷ nguyên 5G”.¹²³

Tại sao các tiêu chuẩn 5G “kẻ chiến thắng giành được tất cả” lại có tầm quan trọng chiến lược như vậy? Tong Guohua lý luận rằng một phần là vì nếu Trung Quốc có thể thiết lập các tiêu chuẩn này, họ có thể kiểm soát tốt hơn công nghệ và mạng lưới của mình, nhờ đó hỗ trợ quyền tự chủ của quốc gia. Vào năm 2018, ông viết: “Việc tự nắm vững các tiêu chuẩn và tự xây dựng mạng lưới sẽ giúp đảm bảo chắc chắn về thông tin và thậm chí là an ninh quốc gia”.¹²⁴

Nhưng các tiêu chuẩn 5G - và các tiêu chuẩn công nghệ thông tin nói chung - cũng mang lại những phần thưởng mang tính chiến lược hơn, có tiềm năng tấn công cao hơn và mang tính nền tảng hơn. Diễn ngôn của Trung Quốc gợi ý rằng các tiêu chuẩn công nghệ thông tin sẽ xác định kiến trúc của thế giới công nghệ thông tin mới nổi. Do đó, việc thiết lập các tiêu chuẩn này sẽ mang đến cơ hội đặt ra các quy tắc của thế giới tương lai và qua đó sẽ có thể nhảy vọt hoặc thay thế trật tự phương Tây. Một bài báo năm 2020 trên tờ Cadres Tribune của Trung Quốc trình bày rõ ràng điều này:

Trong thời đại internet, bất cứ ai có quyền lực diễn ngôn và quyền thiết lập quy tắc sẽ có quyền dẫn đầu trật tự tương lai ... Trước thời đại internet, các nước Âu Mỹ đóng vai trò dẫn đầu trong việc hình thành trật tự kinh tế, chính trị và luật pháp thế giới mới ... Tuy nhiên, trong kỷ nguyên internet, và đặc biệt là trong kỷ nguyên mới của thông tin hóa mà 5G là tiên phong, Trung Quốc hoàn toàn có thể nhảy vọt và có những đóng góp lớn hơn. Cơ hội lịch sử do internet mang lại chắc chắn sẽ trở thành một bước thúc đẩy quan trọng để nâng cao năng lực cạnh tranh quốc tế của Trung Quốc.¹²⁵

Mô tả về “kỷ nguyên mới của thông tin hóa mà 5G là tiên phong” là yếu tố quan trọng. Điều này giúp giải thích tầm quan trọng hết sức đặc biệt mà Trung Quốc có vẻ ấn định cho công nghệ 5G trong nỗ lực lớn hơn của họ nhằm định hình kiến trúc của kỷ nguyên thông tin. 5G được mô tả như một kiểu tiêu chuẩn của mọi tiêu chuẩn - một hệ thống sẽ hỗ trợ cho hàng loạt các công nghệ, khả năng và tiêu chuẩn theo sau và do đó sẽ định hình hệ sinh thái công nghệ thông tin lớn hơn. Zhao Dachun đã giải thích điều này bằng các thuật ngữ đơn giản trong một cuộc phỏng vấn năm 2018:

Nghiên cứu và phát triển 5G là một biện pháp quan trọng để thực thi quyền lực mạng và phát triển nền kinh tế kỹ thuật số. Công nghệ này có thể thúc đẩy quá trình phát triển Internet vạn vật, Internet vạn vật công nghiệp, v.v., cho phép chuyển đổi kỹ thuật số toàn bộ ngành công nghiệp và cung cấp sự hỗ trợ mạnh mẽ cho việc xây dựng một xã hội thông minh.¹²⁶

Cùng năm đó, Tong Guohua¹²⁷ đưa ra cách diễn đạt hơi khác:

Ý nghĩa to lớn của 5G đối với sự phát triển của quốc gia [Trung Quốc] là nó sẽ lật đổ ứng dụng của các ngành công nghiệp khác nhau, và sau đó kích hoạt sự ra đời của các tiêu chuẩn và hệ sinh thái mới trong các ngành công nghiệp khác nhau. Có thể nói, cạnh tranh giành vị trí dẫn đầu về công nghệ 5G là ưu tiên hàng đầu đối với tăng trưởng kinh tế và năng lực cạnh tranh của quốc gia.¹²⁸

Chen Baoguo bổ sung thêm một tầng nghĩa khác vào bức tranh trong một bài báo trước năm 2010, lưu ý rằng hệ sinh thái tiêu chuẩn và mạng mà 5G sẽ hỗ trợ không chỉ bao gồm thế giới thông tin ảo mà cả thế giới thực:

Công nghệ Internet vạn vật cho phép kiểm soát thế giới thực thông qua mạng ... Trước đây, ý tưởng là tách cơ sở hạ tầng vật lý khỏi cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin: Một bên là sân bay, đường cao tốc, các tòa nhà và bên kia là trung tâm dữ liệu, máy tính cá nhân, băng thông rộng, v.v. Trong kỷ nguyên của Internet vạn vật, bê tông cốt thép, dây cáp, chip và băng thông rộng sẽ được tích hợp vào một cơ sở hạ tầng thống nhất. Theo nghĩa này, mạng và thực tế đã trở thành một tổng thể không thể tách rời.¹²⁹

Qua đó, thế giới có thể được định hình bằng cách thiết lập các tiêu chuẩn 5G bao trùm cả thế giới thực và ảo, mang đến quyền lực không chỉ đối với chuyển động của thông tin mà cả trên không gian thực.

Tất cả những điểm này - vai trò của nhà nước trong việc thiết lập các tiêu chuẩn 5G, bản chất “kẻ chiến thắng giành được tất cả” của các tiêu chuẩn này; vai trò của chúng trong việc thúc đẩy các hệ sinh thái lớn hơn vốn sẽ định hình kỷ nguyên thông tin và khả năng kiểm soát thế giới ảo và thực mà các hệ sinh thái này mang lại - kết hợp trong diễn ngôn của Trung Quốc về việc đặt khuôn khổ các tiêu chuẩn 5G như một lĩnh vực cạnh tranh và lĩnh vực quyết định chiến lược. Trong một cuộc phỏng vấn năm 2017, Tong Guohua cho biết “Trung Quốc tiếp tục thống trị tiêu chuẩn toàn cầu về truyền thông di động” và nói thêm: “Việc vươn lên trong kỷ nguyên 5G mang đến một cơ hội lịch sử hiếm có”.¹³⁰

Trung Quốc cũng có cơ hội phá vỡ quyền nắm giữ các tiêu chuẩn quốc tế của Hoa Kỳ và phương Tây, qua đó làm suy yếu ảnh hưởng của Hoa Kỳ và phương Tây. Quyền kiểm soát các tiêu chuẩn toàn cầu - và đặc biệt là các tiêu chuẩn công nghệ thông tin - được đồng loạt mô tả là cốt lõi của quyền lực toàn cầu của Hoa Kỳ và phương Tây. Theo Yang Zhen, khi đó là chủ tịch Hội đồng Học viện Truyền thông Giang Tô năm 2010:

Các tiêu chuẩn và công nghệ cốt lõi của Internet là do Hoa Kỳ thiết lập. Internet chỉ là một thế giới ảo, và Internet vạn vật là một hệ thống khổng lồ kết nối tất cả mọi thứ trên thế giới ... Nếu các công nghệ chủ chốt và tiêu chuẩn chính của Internet vạn vật nằm trong tay các nước phát triển phương Tây, và [Trung Quốc] không có quyền sở hữu trí tuệ độc lập, thì Trung Quốc sẽ không có cơ hội đạt được sự trỗi dậy hòa bình và hồi sinh quốc gia.¹³¹

Kết luận

Một kiến trúc kỹ thuật số mới đang hình thành. Kiến trúc này sẽ định hình thông tin liên lạc và các luồng tài nguyên, an ninh và thịnh vượng, các chuẩn mực toàn cầu và thông tin. Kiến trúc này sẽ quyết định cán cân quyền lực quốc tế và cách thức thực thi quyền lực trong cán cân đó.

Bắc Kinh đang tự định vị chính mình để đóng vai trò cốt lõi - thậm chí định hướng - quá trình phát triển kiến trúc này. Chính phủ Trung Quốc làm điều này trong khi phát biểu với nước ngoài về hàng loạt các giả định và mục tiêu trái ngược với những giả định và mục tiêu được thông báo trong nước. Việc Trung Quốc phát biểu theo hai tiếng nói khác nhau không phải là một kết luận mới mẻ. Tuy nhiên, những điểm khác biệt cốt lõi giữa những tiếng nói đó trong lĩnh vực CNTT hầu như vẫn chưa được ghi nhận, bất chấp ảnh hưởng ngày càng tăng của Trung Quốc đối với cơ sở hạ tầng, công nghệ và chuẩn mực CNTT quốc tế.

Giới thiệu về tác giả

Rush Doshi là giám đốc của Brookings China Strategy Initiative (Sáng kiến Chiến lược Trung Quốc của Brookings) và là thành viên của Brookings Foreign Policy (Chính sách Đối ngoại Brookings). Ông cũng là thành viên tại Trung tâm Trung Quốc Paul Tsai thuộc Trường Luật Yale và là một nghiên cứu sinh trong lớp khai giảng chương trình Wilson China. Nghiên cứu của ông tập trung vào đại chiến lược của Trung Quốc cũng như các vấn đề an ninh tại Ấn Độ-Thái Bình Dương. Doshi là tác giả của *The Long Game: China's Grand Strategy to Displace American Order*, sắp xuất bản từ Oxford University Press. Ông hiện đang phục vụ trong chính quyền Biden.

Emily de La Bruyère là đồng sáng lập của Horizon Advisory, một công ty tư vấn địa chính trị, đồng thời là thành viên cấp cao tại Foundation for Defense of Democracies (Quỹ bảo vệ các nền dân chủ - FDD). Nghiên cứu của bà tập trung vào tham vọng chuẩn hóa, chiến lược hợp nhất quân-dân sự và nền tảng địa chính trị của Trung Quốc, cũng như tác động của những điều này đối với an ninh toàn cầu và trật tự kinh tế. Bà có bằng Cử nhân *summa cum laude* từ Đại học Princeton và bằng Thạc sĩ *summa cum laude* từ Sciences Po, Paris, nơi bà là nghiên cứu sinh theo chương trình học bổng Michel David-Weill.

Nathan Picarsic là đồng sáng lập của Horizon Advisory, một công ty tư vấn địa chính trị, và là thành viên cấp cao tại Foundation for Defense of Democracies (Quỹ bảo vệ các nền dân chủ - FDD). Nghiên cứu của ông tập trung vào việc phát triển các chiến lược cạnh tranh nhằm ứng phó với định hướng bất đối xứng của Đảng Cộng sản Trung Quốc về cạnh tranh kinh tế và an ninh toàn cầu. Ông có bằng Cử nhân từ Đại học Harvard và đã hoàn thành các chương trình giáo dục điều hành thông qua Trường Kinh doanh Harvard và Đại học Quân dụng Quốc phòng.

John Ferguson là cựu thực tập sinh của Brookings tại Trung tâm Nghiên cứu Chính sách Đông Á và Sáng kiến Chiến lược Trung Quốc. Ông sẽ tốt nghiệp Đại học Harvard vào tháng 5 năm 2022, hoàn thành cả bằng Cử nhân về Chính phủ và Thạc sĩ về Nghiên cứu Khu vực-Đông Á, học song song trong bốn năm. Trước đây, ông là thực tập sinh nghiên cứu cho Giám đốc Trung tâm Chính sách Toàn cầu Carnegie-Tsinghua và lãnh đạo Sáng kiến Chính sách Đối ngoại của Đại học Harvard.

Lời cảm ơn

Các tác giả xin cảm ơn các cựu thực tập sinh Isabella Lu, Gaoqi Zhang và Zijin Zhou đã hỗ trợ công việc nghiên cứu trong dự án này, Anna Newby và Ted Reinert đã biên tập báo cáo này, và Chris Krupinski đã cung cấp bố cục. Brookings xin cảm ơn Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ và Viện Báo cáo Chiến tranh và Hòa bình đã tài trợ cho nghiên cứu này.

Báo cáo này được hoàn thành trước khi Rush Doshi phục vụ trong chính phủ, chỉ liên quan đến các nguồn tin mở và không nhất thiết phản ánh chính sách chính thức hoặc vị thế của bất kỳ cơ quan nào trong chính phủ Hoa Kỳ.

Viện Brookings là một tổ chức phi lợi nhuận chuyên tập trung vào các nghiên cứu và giải pháp chính sách độc lập. Sứ mệnh của Viện là thực hiện các nghiên cứu độc lập, chất lượng cao và dựa trên nghiên cứu đó, đưa ra các khuyến nghị sáng tạo, thiết thực cho các nhà hoạch định chính sách và công chúng. Các kết luận và khuyến nghị của bất kỳ ấn phẩm nào của Brookings chỉ là của (các) tác giả của ấn phẩm đó và không phản ánh quan điểm của Viện, ban quản lý hoặc các học giả khác.

Tài liệu tham khảo

¹ Nhóm nghiên cứu viết báo cáo này đã nhận được các bản sao email giữa dịch vụ tư vấn của ấn phẩm và các tác giả mà họ hy vọng sẽ ký hợp đồng viết nội dung thay mặt cho Huawei.

² Thuật ngữ “mạng” (网络) trong “cường quốc mạng” cũng có thể được dịch là “mạng lưới”. Báo cáo này dựa trên bản dịch “cường quốc mạng”, nhưng hiểu rằng có thể có sự bất đồng. Trên thực tế, ít nhất một trong số các tác giả thích cách dịch “cường quốc mạng lưới”, do các trụ cột của nỗ lực thường được liên kết với việc theo đuổi tham vọng của khái niệm này. (Xem: Emily de La Bruyère, “The Network Great Power Strategy: A Blueprint for China’s Digital Ambitions”, Cục Nghiên cứu Châu Á Quốc gia, sắp xuất bản vào năm 2021.)

³ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa], (bài phát biểu, Bắc Kinh, ngày 25 tháng 4 năm 2016), http://www.xinhuanet.com/politics/2016-04/25/c_1118731175.htm.

⁴ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平：把我国从网络大国建设成为网络强国-高层动态-新华网” [Tập Cận Bình: Xây dựng Trung Quốc từ một quốc gia lớn về mạng thành một cường quốc mạng], Tân Hoa Xã, ngày 27 tháng 2 năm 2014, http://www.xinhuanet.com/politics/2014-02/27/c_119538788.htm.

⁵ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa].

⁶ Hua Chunying, “Họp báo thường kỳ của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Hua Chunying vào ngày 15 tháng 7 năm 2020”, (bài phát biểu, Bắc Kinh, ngày 15 tháng 7 năm 2020),

https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/xwfw_665399/s2510_665401/t1797967.shtml; Hua Chunying, “Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Hua Chunying tại Họp báo thường kỳ vào ngày 15 tháng 7 năm 2020”, (bài phát biểu, Bắc Kinh, ngày 11 tháng 12 năm 2020), https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/xwfw_665399/s2510_665401/2511_665403/t1839583.shtml.

⁷ “中央网络安全和信息化领导小组第一次会议召开” [Cuộc họp đầu tiên của Nhóm Lãnh đạo Trung ương về An ninh mạng và thông tin hóa được tổ chức], 中央政府门户网站 [Cổng thông tin Chính phủ Trung ương], ngày 27 tháng 2 năm 2014, http://www.gov.cn/ldhd/2014-02/27/content_2625036.htm.

⁸ “习近平称努力让关键核心技术自主可控 促产业迈向全球价值链中高端” [Tập Cận Bình tuyên bố các nỗ lực nhằm tạo ra các công nghệ cốt lõi quan trọng độc lập và có thể kiểm soát được để thúc đẩy ngành công nghiệp đạt đến chuỗi giá trị toàn cầu cao cấp], Reuters, ngày 28 tháng 5 năm 2018, <https://cn.reuters.com/article/china-xi-jinping-tech-value-chain-0528-idCNKCS1IT0XT>; 陈肇雄 [Chen Zhaoxiong], “推进工业和信息化高质量发展” [Thúc đẩy sự phát triển chất lượng cao của ngành công nghiệp và thông tin hóa], 网信军民融合 [Hợp nhất quân-dân sự trên không gian mạng], ngày 9 tháng 7 năm 2019, CNKI: F424;F49.

⁹ “习近平称努力让关键核心技术自主可控 促产业迈向全球价值链中高端” [Tập Cận Bình tuyên bố các nỗ lực nhằm tạo ra các công nghệ cốt lõi quan trọng độc lập và có thể kiểm soát được để thúc đẩy ngành công nghiệp đạt đến chuỗi giá trị toàn cầu cao cấp], Reuters.

¹⁰ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平：自主创新推进网络强国建设” [Tập Cận Bình: Đổi mới độc lập thúc đẩy việc xây dựng quyền lực mạng], 新华 [Tân Hoa Xã], ngày 21 tháng 4 năm 2018, http://www.xinhuanet.com/politics/2018-04/21/c_1122719810.htm.

¹¹ 秦安 [Qin An], “网络强国的意识认识共识” [Nhận thức, hiểu biết và đồng thuận về quyền lực mạng], *中国信息技术安全评估中心 [Bảo mật Thông tin Trung Quốc]*, 9 (2016), CNKI: TP393.08.

¹² 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa].

¹³ 郭占恒 [Guo Zhanheng], “习近平标准化思想与浙江实践” [Tư tưởng chuẩn hóa của Tập Cận Bình và thực tiễn tại Chiết Giang], *浙江日报 [Zhejiang Daily]*, ngày 25 tháng 9 năm 2015, CNKI: F203;F092.7. Cả hai cụm từ được trích dẫn đều phổ biến trong các cuộc thảo luận chính sách và doanh nghiệp của Trung Quốc về các tiêu chuẩn.

¹⁴ 陈肇雄 [Chen Zhaoxiong], “加快推进新时代网络强国建设” [Đẩy nhanh việc xây dựng quyền lực mạng trong kỷ nguyên mới], *Nhân dân nhật báo*, ngày 17 tháng 11 năm 2017, <http://opinion.people.com.cn/n1/2017/1117/c1003-29651140.html>.

¹⁵ Xem chú thích 2.

¹⁶ Nhóm Nhỏ Lãnh đạo Trung ương về An ninh mạng và thông tin hóa được gọi là 中央网络安全和信息化领导小组, sau đó được chuyển đổi trong đợt nâng cấp vào tháng 3 năm 2018 thành một ủy ban: 中央网络安全和信息化委员会.

¹⁷ “中央网络安全和信息化领导小组第一次会议召开” [Cuộc họp đầu tiên của Nhóm Lãnh đạo Trung ương về An ninh Mạng và thông tin hóa được tổ chức], 中央政府门户网站 [Công thông tin Chính phủ Trung ương].

¹⁸ Dịch vụ Oripobe được sử dụng để tìm kiếm cụm từ 网络强国. Tập Cận Bình và Ủy viên Thường vụ Bộ Chính trị Wang Huning đã sử dụng cụm từ này ít nhất hai lần tại Hội nghị Internet Thế giới, nhưng ít chi tiết hơn trong các bài phát biểu hướng đến người dân trong nước, và không phải gần đây.

¹⁹ Để biết danh sách các bài phát biểu và trích dẫn có liên quan của ông Tập, hãy xem: 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平谈加快建设网络强国-中共中央网络安全和信息化委员会办公室” [Tập Cận Bình nói về việc đẩy nhanh việc xây dựng Văn phòng quyền lực mạng của Ủy ban An ninh mạng và Công nghệ Thông tin Trung ương CPC], ngày 9 tháng 9 năm 2019, http://www.cac.gov.cn/2019-09/11/c_1569738113999057.htm; xem thêm Paul Triolo, Lorand Laskai, Graham Webster và Katharin Tai, “Tập Cận Bình xem “đổi mới bản địa” và “công nghệ cốt lõi” là trọng tâm của các ưu tiên phát triển”, *New America*, ngày 1 tháng 5 năm 2018, <http://newamerica.org/cybersecurity-initiative/digichina/blog/xi-jinping-puts-indigenous-innovation-and-core-technologies-center-development-priorities/>.

²⁰ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在第二届世界互联网大会开幕式上的讲话” [Bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Lễ khai mạc Hội nghị Internet Thế giới lần thứ hai], (bài phát biểu, Wuzhen, ngày 16 tháng 12 năm 2015), http://www.xinhuanet.com/politics/2015-12/16/c_1117481089.htm.

²¹ CAC là cơ quan quản lý internet của Trung Quốc. Bài báo dựa trên những phân tích về các phát biểu của Tập Cận Bình.

²² “深入贯彻习近平总书记网络强国战略思想 扎实推进网络安全和信息化工作” [Triển khai sâu rộng tư duy chiến lược của Tổng Bí thư Tập Cận Bình về việc củng cố quốc gia thông qua Internet và tiến bộ vững chắc về an ninh mạng và thông tin], *求是 [Qiushi]*, ngày 15 tháng 9, 2017, http://www.qstheory.cn/dukan/qs/2017-09/15/c_1121647633.htm.

²³ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa].

²⁴ Ibid; cùng năm đó, Phó Cục trưởng Cục Quản lý Không gian mạng của Trung Quốc Zhuang Rongwen phản ánh lại đường lối đó: “Chúng ta đã bỏ lỡ cơ hội của mình trong cuộc cách mạng công nghiệp ... chúng ta tuyệt đối không được tụt hậu trong cuộc cạnh tranh mới”. Xem: Mandy Zuo, “Trung Quốc đặt mục tiêu trở thành siêu cường Internet vào năm 2050”, *South China Morning Post*, ngày 28 tháng 7 năm 2016, <https://www.scmp.com/news/china/policies-politics/article/1995936/china-aims-become-internet-cyberpower-2020>.

²⁵ 陈肇雄 [Chen Zhaoxiong], “推进工业和信息化高质量发展” [Thúc đẩy sự phát triển chất lượng cao của ngành công nghiệp và thông tin hóa].

²⁶ Ibid.

²⁷ Ibid.

²⁸ 陈肇雄 [Chen Zhaoxiong], “加快推进新时代网络强国建设” [Đẩy nhanh việc xây dựng quyền lực mạng trong kỷ nguyên mới], *人民网—人民日报 [Nhân dân nhật báo]*, ngày 17 tháng 11 năm 2017, <http://theory.people.com.cn/n1/2017/1117/c40531-29651453.html>.

²⁹ Duan viết cùng với một đồng tác giả, Han Xiaolu, cũng liên kết với Datang Group.

- ³⁰ 段伟伦 [Duan Weilun] và 韩晓露 [Han Xiaolu], “全球数字经济战略博弈下的 5G 供应链安全研究” [Nghiên cứu về bảo mật chuỗi cung ứng 5G trong trò chơi chiến lược của nền kinh tế kỹ thuật số toàn cầu], *信息安全研究* [Nghiên cứu bảo mật thông tin] 6, số 1 (2020): 46-51, <http://www.sicris.cn/CN/abstract/abstract715.shtml>.
- ³¹ 许正中 [Xu Zhengzhong], “网络空间治理的任务与挑战” [Các nhiệm vụ và thách thức của quản trị không gian mạng], *中国党政干部论坛* [Diễn đàn Đảng & Chính phủ], số 1 (2020): 36-37, CNKI: D669. Tác giả là Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy Hồ Bắc, kiêm Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy.
- ³² 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa].
- ³³ Zhao Lijian, “Họp báo thường kỳ của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Zhao Lijian vào ngày 19 tháng 11 năm 2020”, (bài phát biểu, Bắc Kinh, ngày 19 tháng 11 năm 2020), https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/xwfw_665399/s2510_665401/t1833798.shtml.
- ³⁴ Hua Chunying, “Họp báo thường kỳ của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Hua Chunying vào ngày 15 tháng 7 năm 2020”.
- ³⁵ Zhao Lijian, “Họp báo thường kỳ của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Zhao Lijian vào ngày 19 tháng 11 năm 2020”, (bài phát biểu, Bắc Kinh, ngày 18 tháng 8 năm 2020), https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/xwfw_665399/s2510_665401/t1807193.shtml.
- ³⁶ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平：把我国从网络大国建设成为网络强国-高层动态-新华网” [Tập Cận Bình: Xây dựng Trung Quốc từ một quốc gia lớn về mạng thành một cường quốc mạng].
- ³⁷ Ibid.
- ³⁸ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa].
- ³⁹ Ibid.
- ⁴⁰ Ibid.
- ⁴¹ Thuật ngữ này dịch sát nghĩa đen hơn nghĩa là “cánh cửa của sự sống”, nhưng vì ở đây được dùng theo nghĩa bóng trong tiếng Trung, nên chúng tôi chọn một cụm từ nghĩa bóng tương đương để giúp người đọc dễ hiểu hơn.
- ⁴² 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa].
- ⁴³ Một cụm từ đề cập đến việc vượt qua đối thủ cạnh tranh ở mép ngoài dọc theo một chỗ ngoặt.
- ⁴⁴ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa].
- ⁴⁵ Ibid.
- ⁴⁶ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在第二届世界互联网大会开幕式上的讲话” [Bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Lễ khai mạc Hội nghị Internet Thế giới lần thứ hai].
- ⁴⁷ Ông Tập nói: “Một quan điểm cho rằng chúng ta phải đóng cửa, bắt đầu lại từ đầu, thoát khỏi hoàn toàn sự phụ thuộc vào công nghệ nước ngoài và dựa vào sự đổi mới bản địa để tìm kiếm sự phát triển, nếu không chúng ta sẽ luôn đi theo người khác và không bao giờ bắt kịp”.
- ⁴⁸ Ông Tập nói: “cởi mở, đổi mới và phát triển công nghệ của chính chúng ta trên vai những người khổng lồ [nước ngoài]”.
- ⁴⁹ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa].
- ⁵⁰ Ibid.
- ⁵¹ Ibid.
- ⁵² Ibid.
- ⁵³ Ibid.
- ⁵⁴ 陈肇雄 [Chen Zhaoxiong], “推进工业和信息化高质量发展” [Thúc đẩy sự phát triển chất lượng cao của ngành công nghiệp và thông tin hóa].
- ⁵⁵ 墨翡 [Mo Fei], “英国高调发布 5G 战略 意欲成为全球领导者” [Vương quốc Anh khởi động chiến lược 5G cao cấp, có ý định trở thành nhà lãnh đạo toàn cầu], *通信世界* [Thế giới truyền thông], số 21 (2017), CNKI: F627.
- ⁵⁶ 乔龙 [Qiao Long], 任天舒 [Ren Tianshu] và 刘优 [Liu You], “中国高新技术产业应对贸易摩擦的影响研究—以 5G 产业为例” [Nghiên cứu về tác động của các ngành công nghệ cao của Trung Quốc ứng phó với các xung đột thương mại—Lấy ngành 5G làm ví dụ], *国际经贸* [Kinh tế và thương mại quốc tế], 5 (2020), CNKI: F276.44;F752.02.

⁵⁷ “中央网络安全和信息化领导小组第一次会议召开” [Cuộc họp đầu tiên của Nhóm Lãnh đạo Trung ương về An ninh Mạng và thông tin hóa được tổ chức], 中央政府门户网站 [Công thông tin Chính phủ Trung ương].”

⁵⁸ “习近平称努力让关键核心技术自主可控 促产业迈向全球价值链中高端” [Tập Cận Bình tuyên bố các nỗ lực nhằm tạo ra các công nghệ cốt lõi quan trọng độc lập và có thể kiểm soát được để thúc đẩy ngành công nghiệp đạt đến chuỗi giá trị toàn cầu cao cấp].

⁵⁹ Hua Chunying, “Họp báo thường kỳ của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Hua Chunying vào ngày 15 tháng 7 năm 2020”.

⁶⁰ Hua Chunying, “Họp báo thường kỳ của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Hua Chunying vào ngày 11 tháng 12 năm 2020.”

⁶¹ Hua Chunying, “Họp báo thường kỳ của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Hua Chunying vào ngày 9 tháng 10 năm 2020”, (bài phát biểu, Bắc Kinh, ngày 9 tháng 10 năm 2020),

https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/xwfw_665399/s2510_665401/t1822871.shtml.

⁶² Thuật ngữ tiếng Trung cho “cyber” (网络) trong “an ninh mạng” cũng có thể được dịch là “mạng lưới”. Trong báo cáo này, cách sử dụng thuật ngữ được trích dẫn sẽ được dịch là “an ninh mạng” thay vì “an ninh mạng lưới”. Trong cuộc thảo luận chung, báo cáo sẽ sử dụng cụm từ “an ninh mạng và mạng lưới”.

⁶³ “中央网络安全和信息化领导小组第一次会议召开” [Cuộc họp đầu tiên của Nhóm Lãnh đạo Trung ương về An ninh Mạng và Thông tin hóa được tổ chức], 中央政府门户网站 [Công thông tin Chính phủ Trung ương].” Ông cũng đặt tên cho nhóm lãnh đạo được ra mắt tại sự kiện đó là “Nhóm Nhỏ Lãnh đạo Trung ương về An ninh mạng và thông tin hóa”, định nghĩa nhóm này về mặt bảo mật.

⁶⁴ Ibid.

⁶⁵ Ví dụ, năm 2018 ông Tập nhắc lại rằng “không có an ninh mạng, sẽ không có an ninh quốc gia”. Xem: 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平：自主创新推进网络强国建设” [Tập Cận Bình: Đổi mới độc lập thúc đẩy việc xây dựng quyền lực mạng].”

⁶⁶ 刘棟 [Liu Li], 孟宪民 [Meng Xianmin] và 李阳 [Li Yang], “5G 安全及网络监管问题探析” [Phân tích các vấn đề về an ninh và giám sát mạng 5G], *国防科技 [Công nghệ Quốc phòng]* 41, số 3 (2020): 76-79, CNKI: TN929.5;TN915.08.

⁶⁷ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa].

⁶⁸ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平：加快推进网络信息技术自主创新 朝着建设网络强国目标不懈努力” [Tập Cận Bình: Đẩy nhanh quá trình đổi mới công nghệ thông tin mạng độc lập và nỗ lực không ngừng hướng tới mục tiêu xây dựng quyền lực mạng], (bài phát biểu, Bắc Kinh, ngày 10 tháng 10 năm 2016), <http://cpc.people.com.cn/n1/2016/1010/c64094-28763907.html>.

⁶⁹ 陈肇雄 [Chen Zhaoxiong], “推进工业和信息化高质量发展” [Thúc đẩy sự phát triển chất lượng cao của ngành công nghiệp và thông tin hóa].

⁷⁰ 轩传树 [Xuan Chuanshu], “正确认识网络强国建设所面对的成就_问题和影响” [Hiểu đúng về những thành tựu của việc xây dựng quyền lực mạng: Các vấn đề và tác động], *中国信息安全 [Bảo mật Thông tin Trung Quốc]*, 2 (tháng 2 năm 2015), CNKI: TP393.08;E86.

⁷¹ Kiểu ngôn từ mang tính công kích, hung hăng này khó có thể xuất hiện trong các bài hùng biện công khai của Tập Cận Bình hoặc của các tổ chức chính phủ khác, vốn định hướng phát biểu của mình dành cho người nước ngoài và phải chịu sự giám sát của quốc tế. Do đó, phần này chủ yếu dựa vào các nguồn ít chính thức hơn. Tất nhiên, những nguồn này đi kèm với cảnh báo liên quan đến tính thẩm quyền: Đây không nên được coi là các nhiệm vụ hoặc chiến lược chính thức do chính phủ Trung Quốc ban hành, mà phản ánh tư duy phổ biến trong giới phân tích Trung Quốc.

⁷² Để xem thảo luận sâu hơn về chiến lược hợp nhất quân-dân sự của Trung Quốc, hãy xem: Emily de La Bruyère và Nathan Picarsic, “Military-Civil Fusion: China’s Approach to R&D, Implications for Peacetime Competition, and Crafting a US Strategy,” USN/NPS Acquisition Research Symposium, tháng 5 năm 2019, <https://nps.edu/web/gsdm/acquisition-research-program>.

⁷³ “《2015 年中国军民融合发展报告》呈现五大亮点” [Năm điểm nổi bật của “Báo cáo phát triển hợp nhất quân-dân sự năm 2015”], *中国日报 [Nhật báo Trung Quốc]*, ngày 24 tháng 9 năm 2015, https://cn.chinadaily.com.cn/2015-09/24/content_21968926.htm.

⁷⁴ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平：自主创新推进网络强国建设” [Tập Cận Bình: Đổi mới độc lập thúc đẩy việc xây dựng quyền lực mạng].

⁷⁵ 秦安 [Qin An], “网络强国的意识认识共识” [Nhận thức, hiểu biết và đồng thuận về quyền lực mạng].

- ⁷⁶ 段伟伦 [Duan Weilun] và韩晓露 [Han Xiaolu], “全球数字经济战略博弈下的 5G 供应链安全研究” [Nghiên cứu về bảo mật chuỗi cung ứng 5G trong trò chơi chiến lược của nền kinh tế kỹ thuật số toàn cầu], CNKI: F623;TN929.5.
- ⁷⁷ 郭超 [Guo Chao], 于川信 [Yu Chuanxin] và 王景芳 [Wang Jingfang], “对第五代移动通信技术军事应用的几点认识” [Một số hiểu biết về ứng dụng quân sự của công nghệ truyền thông di động thế hệ thứ năm], *国防 [Quốc phòng]*, số 1 (2019): 27-29, CNKI: E962;TN929.5.
- ⁷⁸ Ví dụ, hãy xem bài phát biểu của ông Tập tại phiên họp thứ 22 của Bộ Chính trị Đảng Cộng sản Trung Quốc vào tháng 7 năm 2020, trong đó ông kêu gọi tăng tốc quá trình “thông tin hóa và thông minh hóa” để củng cố quân đội Trung Quốc: “习近平在中央政治局第二十二次集体学习时强调 统一思想坚定信心鼓足干劲抓紧工作 奋力推进国防和军队现代化建设” [Tại phiên họp thứ 22 của Bộ Chính trị Ủy ban Trung ương, Tập Cận Bình đã nhấn mạnh vào việc thống nhất tư duy, vững tin và nhiệt huyết, đồng thời cố gắng nỗ lực để thúc đẩy quá trình hiện đại hóa quốc phòng và quân đội], *新华 [Xinhua]*, ngày 31 tháng 7 năm 2020, http://www.xinhuanet.com/politics/leaders/2020-07/31/c_1126310486.htm.
- ⁷⁹ 郑安琪 [Zheng Anqi], “立足现实基础推动我国网络强国建设” [Thúc đẩy việc xây dựng quyền lực mạng của quốc gia dựa trên thực tế], *通信管理与技术 [Quản lý và công nghệ truyền thông]* 3 (2020), CNKI: F49.
- ⁸⁰ Ibid.
- ⁸¹ Ibid.
- ⁸² 李峰 [Li Feng], 马方方 [Ma Fangfang], 刘海 [Li Hai] và 李凯 [Li Kai], “浅析 5G 技术在现代军事物流中的应用” [Phân tích về ứng dụng công nghệ 5G trong hậu cần quân sự hiện đại], *物流技术 [Công nghệ hậu cần]* 39, số 4 (2020.): 133-37, CNKI: TN929.5;E075.
- ⁸³ 郭超 [Guo Chao], 于川信 [Yu Chuanxin] và 王景芳 [Wang Jingfang], “对第五代移动通信技术军事应用的几点认识” [Một số hiểu biết về ứng dụng quân sự của công nghệ truyền thông di động thế hệ thứ năm].
- ⁸⁴ Ibid.
- ⁸⁵ Ibid.
- ⁸⁶ Ibid.
- ⁸⁷ Ibid.
- ⁸⁸ Ibid.
- ⁸⁹ 王峰 [Wang Feng], “军民融合热度渐升 A 股酝酿主题行情” [Mối quan tâm đến hợp nhất quân-dân sự đang tăng lên, Cổ Phiếu “A” đang tạo nên thị trường chủ đạo], *商业观察 [Quan sát kinh doanh]* 8 (2019): 42-47, CNKI:F426.48;E25;F832.51.
- ⁹⁰ Ibid.
- ⁹¹ 李峰 [Li Feng], 马方方 [Ma Fangfang], 刘海 [Li Hai] và 李凯 [Li Kai], “浅析 5G 技术在现代军事物流中的应用” [Phân tích về ứng dụng công nghệ 5G trong hậu cần quân sự hiện đại].
- ⁹² 孙柏林 [Sun Bolin], “5G 赋能现代军事” [5G tăng cường năng lực cho quân đội hiện đại], *计算机仿真 [Mô phỏng máy tính]* 37, số 1 (2020): 1-6, CNKI: TN929.5;E11.
- ⁹³ 陈宝国 [Chen Baoguo], “新一轮信息技术革命浪潮对我国的影响” [Ảnh hưởng của một cuộc cách mạng công nghệ thông tin mới đến đất nước chúng ta], *科学决策 [Đưa ra quyết định khoa học]* 11 (2010): 1-25, CNKI: F49.
- ⁹⁴ Ibid.
- ⁹⁵ Ibid.
- ⁹⁶ 刘红凇 [Liu Honglin], “信息化发展对党的建设的多重影响” [Nhiều ảnh hưởng của quá trình phát triển thông tin đối với việc xây dựng Đảng], *中共中央党校学报 [Tập chí của Trường Đảng thuộc Ủy ban Trung ương của C.P.C.]* (Tháng 12 năm 2011), CNKI: TP399-C2.
- ⁹⁷ 易华勇 [Yi Huayong] và 邓伯军 [Deng Bojun], “新时代中国国家文化安全策论” [Chính sách an ninh văn hóa quốc gia của Trung Quốc trong kỷ nguyên mới], *江海学刊 [Tập chí Học thuật Jianghai]* (2020), CNKI: TP18;TN929.5;G120.
- ⁹⁸ Zhao Lijian, “Họp báo thường kỳ của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Zhao Lijian vào ngày 19 tháng 10 năm 2020,” (bài phát biểu, Bắc Kinh, ngày 19 tháng 10 năm 2020), https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/xwfw_665399/s2510_665401/t1825131.shtml.
- ⁹⁹ 龙在野 [Long Zaiye], “网络强国和信息治国的网信军民融合路径探悉” [Khám phá lộ trình hợp nhất quân-dân sự dựa trên thông tin mạng nhằm đạt được quyền lực mạng và quản trị thông tin], *网信军民融合 [Hợp nhất quân-dân sự trong không gian mạng]* (Tháng 10 năm 2017), CNKI: E25.
- ¹⁰⁰ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa].

¹⁰¹ Zhao Lijian, “Họp báo thường kỳ của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Zhao Lijian vào ngày 8 tháng 9 năm 2020”, (bài phát biểu, Bắc Kinh, ngày 8 tháng 9 năm 2020),

https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/xwfw_665399/s2510_665401/t1813183.shtml.

¹⁰² “‘网络空间战略论坛’三载路：网络强国理论高地行” [Lộ trình ba năm của “Diễn đàn chiến lược không gian mạng”]: Hành trình cao cấp về lý thuyết cường quốc mạng].

¹⁰³ 郭占恒 [Guo Zhanheng], “习近平标准化思想与浙江实践” [Tu tưởng chuẩn hóa của Tập Cận Bình và thực tiễn tại Chiết Giang], *浙江日报 [Zhejiang Daily]*, ngày 25 tháng 9 năm 2015, CNKI: F203;F092.7. Cả hai cụm từ được trích dẫn đều phổ biến trong các cuộc thảo luận chính sách và doanh nghiệp của Trung Quốc về các tiêu chuẩn.

¹⁰⁴ “‘标准化’作用何在？习近平为你一一讲来” [Vai trò của “chuẩn hóa” là gì? Tập Cận Bình trao đổi với bạn], *中国日报 [Nhật báo Trung Quốc]*, ngày 13 tháng 9 năm 2016, https://china.chinadaily.com.cn/2016-09/13/content_26783549.htm.

Đây không phải là trọng tâm mới đối với ông Tập: Ngay từ năm 2006, khi còn là Bí thư Tỉnh ủy Chiết Giang, ông Tập đã đề xuất việc “tích cực thực hiện chiến lược về quyền sở hữu trí tuệ và chuẩn hóa”, gọi “chuẩn hóa” là một “tầm cao chiến lược” để phát triển kinh tế và xã hội. Xem: 郭占恒 [Guo Zhanheng], “习近平标准化思想与浙江实践” [Tu tưởng chuẩn hóa của Tập Cận Bình và thực tiễn tại Chiết Giang].

¹⁰⁵ Để xem thêm các cuộc thảo luận về tham vọng tiêu chuẩn của Trung Quốc, hãy xem Emily de La Bruyère và Nathan Picarsic, “China Standards 2035: Beijing’s Platform Geopolitics and Standardization Work in 2020,” *Horizon Advisory*, tháng 4 năm 2020, <https://www.horizonadvisory.org/china-standards-2035-introduction>; Emily de La Bruyère, “Platform Geopolitics: The New Metrics for Building Geopolitical Power in a New World,” *The National Interest*, ngày 12 tháng 4 năm 2020, <https://nationalinterest.org/feature/new-metrics-building-geopolitical-power-new-world-143147>.

¹⁰⁶ 习近平 [Tập Cận Bình], “中共中央政治局就实施网络强国战略进行第三十六次集体学习” [Bộ Chính trị của Ủy ban Trung ương CPC tiến hành nghiên cứu tập thể lần thứ 36 về việc thực hiện chiến lược quyền lực mạng], *新华 [Tân Hoa Xã]*, ngày 9 tháng 10 năm 2016, http://www.gov.cn/xinwen/2016-10/09/content_5116444.htm.

¹⁰⁷ 金英果 [Jin Yingguo], “‘中国标准 2035’项目” [Dự án Tiêu chuẩn Trung Quốc 2035], *中国标准话 [Chuẩn hóa Trung Quốc]* 1 (2019): 38-43, CNKI: F203.

¹⁰⁸ “‘中国标准 2035’项目结题会暨‘国家标准化管理委员会’项目启动会在京召开” [Cuộc họp tổng kết dự án “Tiêu chuẩn Trung Quốc 2035” và Cuộc họp khởi động dự án “Nghiên cứu chiến lược phát triển chuẩn hóa quốc gia” được tổ chức tại Bắc Kinh], *铁道技术监督 [Giám sát kỹ thuật đường sắt]* 2 (2020): 16, CNKI: F203.

¹⁰⁹ “2020年全国标准化工作要点” [Những điểm chính trong công tác chuẩn hóa năm 2020], *国家标准化管理委员会 [Cục Chuẩn hóa Quốc gia]*.

¹¹⁰ 孙强 [Sun Qiang], “乌镇讲话彰显习近平网络强国战略的思想内核” [Bài phát biểu tại Wuzhen nêu bật cốt lõi tư tưởng của chiến lược quyền lực mạng của Tập Cận Bình], *人民日报 [Nhân dân nhật báo]*, tháng 1 năm 2016, CNKI: TP393.4.

¹¹¹ Bước tính toán này không khác với quan điểm của Tập Cận Bình, được trích dẫn ở phần trước trong báo cáo này, rằng công nghệ cốt lõi là những lĩnh vực mà Trung Quốc “đang ở cùng vạch xuất phát với nước ngoài. Nếu chúng ta có thể triển khai sớm và tập trung nghiên cứu thì rất có thể hiện thực hóa bước chuyển biến từ chạy sau người khác sang chạy trước người khác và dẫn đầu”. Xem: 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平在网信工作座谈会上的讲话全文发表” [Toàn văn bài phát biểu của Tập Cận Bình tại Diễn đàn về công tác an ninh mạng và thông tin hóa].

¹¹² “2020年全国标准化工作要点” [Những điểm chính trong công tác chuẩn hóa năm 2020], *国家标准化管理委员会 [Cục Chuẩn hóa Quốc gia]*.

¹¹³ 习近平 [Tập Cận Bình], “习近平：加快推进网络信息技术自主创新 朝着建设网络强国目标不懈努力” [Tập Cận Bình: Đẩy nhanh quá trình đổi mới công nghệ thông tin mạng độc lập và nỗ lực không ngừng hướng tới mục tiêu xây dựng quyền lực mạng], *Nhân dân nhật báo*]

¹¹⁴ 高超 [Gao Chao], “加快 5G 进程助力网络强国建设” [Đẩy nhanh quá trình 5G để giúp xây dựng quyền lực mạng], *通信产业报 [Tin tức ngành truyền thông]*, ngày 12 tháng 3 năm 2018, <http://www.qikan.com/article/txcy20180928.html>.

¹¹⁵ 童国华 [Tong Guohua], “立足自主 重点布局 探索网络空间内生安全” [Dựa vào quyền tự chủ, tập trung vào bố trí, khám phá an ninh nội sinh trong không gian mạng], *保密科学技术 [Khoa học và công nghệ bí mật]* 11 (2018): 33, CNKI: TP393.08.

¹¹⁶ 段伟伦 [Duan Weilun] và 韩晓露 [Han Xiaolu], “全球数字经济战略博弈下的 5G 供应链安全研究” [Nghiên cứu về bảo mật chuỗi cung ứng 5G trong trò chơi chiến lược của nền kinh tế kỹ thuật số toàn cầu]. Duan viết cùng với một đồng tác giả, Han Xiaolu, cũng liên kết với Datang Group.

---

¹¹⁷ Ibid.

¹¹⁸ Ibid.

¹¹⁹ Ibid.

¹²⁰ Bài viết của một trung tá tại Khoa Sau đại học thuộc Học viện Khoa học Quân sự, một giáo sư tại Học viện Khoa học Quân sự, một đại tá thuộc đơn vị 93605. Xem: 郭超 [Guo Chao], 于川信 [Yu Chuanxin] và 王景芳 [Wang Jingfang], “对第五代移动通信技术军事应用的几点认识” [Một số hiểu biết về ứng dụng quân sự của công nghệ truyền thông di động thế hệ thứ năm].

¹²¹ Ibid.

¹²² 胡蓉 [Hu Rong], “发展 5G, 深圳使命在肩” [Phát triển 5G, Sứ mệnh của Thâm Quyển đang nằm trên vai của Thâm Quyển], *深圳商报* [Nhật báo thương mại Thâm Quyển], April 29, 2019, http://www.sznews.com/news/content/mb/2019-04/29/content_21705204.htm.

¹²³ 苏德悦 [Su Deyue], “苗圩在国务院新闻发布会上表示稳步推进 5G 网络建设 深化 5G 应用发展” [Miao Wei đã phát biểu tại cuộc họp báo của Quốc vụ viện về việc thúc đẩy xây dựng mạng 5G một cách ổn định và tăng cường phát triển thông tin công nghệ trí tuệ nhân tạo trong ứng dụng 5G], 人民邮电报 [Nhân dân bưu điện báo], ngày 21 tháng 1 năm 2020, http://www.cnii.com.cn/sy/tt/202001/t20200121_150863.html.

¹²⁴ 童国华 [Tong Guohua], “立足自主 重点布局 探索网络空间内生安全” [Dựa vào quyền tự chủ, tập trung vào bố trí, khám phá an ninh nội sinh trong không gian mạng].

¹²⁵ 许正中 [Xu Zhengzhong], “网络空间治理的任务与挑战” [Các nhiệm vụ và thách thức của quản trị không gian mạng].

¹²⁶ 高超 [Gao Chao], “加快 5G 进程助力网络强国建设” [Đẩy nhanh quá trình 5G để giúp xây dựng quyền lực mạng].

¹²⁷ Tong, cũng được trích dẫn ở trên, là chủ tịch kiêm bí thư Đảng ủy Tập đoàn Công nghệ Thông tin và Truyền thông Trung Quốc.

¹²⁸ 童国华 [Tong Guohua], “立足自主 重点布局 探索网络空间内生安全” [Dựa vào quyền tự chủ, tập trung vào bố trí, khám phá an ninh nội sinh trong không gian mạng].

¹²⁹ 陈宝国 [Chen Baoguo], “新一轮信息技术革命浪潮对我国的影响” [Ảnh hưởng của một cuộc cách mạng công nghệ thông tin mới đến đất nước chúng ta].

¹³⁰ 童国华 [Tong Guo], “大唐电信集团董事长兼总裁童国华：不忘初心 牢记使命，做引领 5G 发展的国家队” [Tong Guohua, chủ tịch kiêm tổng giám đốc Datang Telecom Group: Không quên khát vọng ban đầu, luôn ghi nhớ sứ mệnh và trở thành nhóm quốc gia dẫn đầu quá trình phát triển 5G], *中国电子报* [Báo điện tử Trung Quốc], ngày 21 tháng 11 năm 2017, <http://www.cena.com.cn/infocom/20171121/90412.html>.

¹³¹ 杨震 [Yang Zhen], “物联网：引领新一轮信息技术革命” [Internet vạn vật: Dẫn đầu cuộc cách mạng công nghệ thông tin mới], *江苏通信* [Truyền thông Giang Tô] 3 (2010): 12113, CNKI: F49;F426.6.